

РЕШЕНИЕ

15.12.2022

г. Зеленодольск

КАРАР

№ 229

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районының «Новопольский авыл
жирлеге» муниципаль берәмлегенең
жирдән файдалану һәм төзелеш
алып бару кагыйдэләрен раслау
турында

«Зеленодольск муниципаль районының архитектура һәм шәһәр төзелеше сәясәте идарәсе» МБУ житәкчесе П. Н. Сергеевның Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен раслау турында мәгълүматын тыңлаганнан һәм фикер алышканнан соң, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, 2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, жәмәгать фикер алышулар нәтижэләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы **караp кылды:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен (кушымта) расларга.

2. Новопольский авыл жирлеге Советына Новопольский авыл жирлеге Советының түбәндәге карарларын үз көчен югалткан дип танырга тәкъдим итәргә:

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен раслау турында» 2013 елның 6 мартындагы 81 номерлы .

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен раслау турында» 2013 елның 6 мартындагы 81 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге»

муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2016 елның 30 ноябрәндәге 104 номерлы.

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегеннән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау турында» 2013 елның 6 мартындагы 81 номерлы Новопольский авыл жирлеге Советы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегеннән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 15 сентябрәндәге 145 номерлы

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегеннән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау турында» 2013 елның 6 мартындагы 81 номерлы Новопольский авыл жирлеге Советы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегеннән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 27 июлендәге 195 номерлы.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренән Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмати сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Зеленодольск муниципаль районы
Башлыгы, Совет рәисе

М. П. Афанасьев

**ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӨЛӨРЕ**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
«НОВОПОЛЬСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕ**

1 нче том

**ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӘРЕШЛӨР КЕРТУ
ТӨРТИБЕ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ**

2022 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Документлар составына Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең документлар составына түбәндәгеләр керә:

Кереш

1. Составындагы текст өлеше:

1 нче том. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,
Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

1

КЕРЕШ.....	7
I КИСӘК. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ.....	8
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр.....	8
1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр.....	8
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең кереш нигезе, роле һәм составы.....	11
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы.....	12
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе.....	13
5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык.....	13
II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны җайга салу турында нигезләмәләр.....	13
6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре.....	13
7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектың эзерләү буенча комиссия.....	14
8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр... ..	15
9 статья. Территориаль зоналар.....	15
10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.....	16
III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр.....	18
11 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе.....	18
12 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе.....	18
13 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе.....	21
IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр.....	22
14 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр.....	22
15 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре.....	23
V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча җәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр.....	26
16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча җәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр.....	26
17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча җәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү үзенчәлекләре.....	26
18 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча җәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар.....	27
19 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча җәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар.....	28

VI БҮЛЕК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр	
кертү турында нигезләмәләр	28
20 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр	
кертү тәртібе	28
VII БҮЛЕК. Жирдөн файдалануның һәм төзелеш алып баруның башка мәсьәләләрен	
жайга салу турында нигезләмәләр	32
21 статья. Территориаль зоналар чикләре турындагы мәғлүматларны Күчәмсез	
милекнең бердәм дәүләт реестрына кертү.....	32

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) 2004 елның 29 декабрдәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясенең 2001 елның 25 октябрдәге 136-ФЗ номерлы Җир кодексы, 2006 елның 12 июндәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы, 2006 елның 03 июндәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Су кодексы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2006 елның 09 июндәге «Мәгълүмати эшчәнлек тәэмин итү турында» 363 номерлы карары, 2010 елның 25 декабрдәге «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләргә эзерләгәндә шулай ук Зеленодольск муниципаль районы һәм «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисади һәм шәһәр төзелеш үсешенә төп юнәлешләрен билгели торган башка документлар исәпкә алына.

Өлеге Кагыйдәләр территорияль зоналар, шәһәр төзелеш регламентлары, өлеге Кагыйдәләргә куллану һәм гамәлдәге законнар, җирле үзидарә органнарының, җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының муниципаль хокукый актлары нигезендә аларга үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына хокук ияләренә хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү, шулай ук инвестицияләргә жәлеп итү өчен шартлар тудыру максатыннан, шул исәптән җир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтиҗәле төрләргә сайлап алу мөмкинлегенә бирү юлы белән дә «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән рациональ куллану шартлары тудыралар.

I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектывннан рөхсәт ителгән файдалану төре – жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектывннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларывннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә;

жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларывннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларывннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре урынына файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре шөһәр төзелеше регламентлары составында яки рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның төп яки шартлы рөвештә рөхсәт ителгән төре классификаторында, аларны күчерү нәтижәсендә рөхсәт ителә;

шөһәр төзелешен зоналаштыру - территориаль зоналарны билгеләү һәм шөһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру;

шөһәр төзелеше регламенты - рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән файдалануның тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган барлык төрләр белән бер дәрәжәдә, һәм аларны тәзү барышында һәм киләчәктә капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә кулланыла торган жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү, шулай ук территорияләре комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылган территорияләргә карата да, тиешле территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәзмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен күрсәтелгән объектларның территориаль үтемләгә максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

капиталъ төзелеш объектларын капиталъ ремонтлау (линия объектларывннан тыш) -капиталъ төзелеш объектларының төзелеш конструкцияләрен яисә бинаның ныклығын тәзмин итә торган төзелеш конструкцияләреннән кала, мондый конструкцияләр элементларын алыштыру һәм (яки) торгызу, капиталъ төзелеш объектларының яки аларның элементларының инженер-техник тәзмин итү системаларын һәм инженер-техник челтәрләрен алыштыру һәм (яки) торгызу, шулай ук бинаның ныклығын тәзмин итә торган төзелеш конструкцияләренең аерым элементларын мондый конструкцияләренең

шундый ук яисә башка яхшырак булган элементлар күрсәткечләренә алмаштыру;
һәм (яисә) әлегә элементларны торгызу;

Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар үткөрүне оештыру һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә буенча башка мәсьәләләрне хәл итү максатыннан, Россия Федерациясе законнары, муниципаль хокукый акт нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган;

линия объектлары - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән чыбык-чабык корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган, барлык жир кишәрлегенең майданына карата, жир кишәрлегенең суммар майданы нисбәте(%);

бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - жир кишәрлегенең чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык;

капиталь булмаган төзелмәләр, корылмалар-жир белән ныклы элементдә булмаган һәм конструктив характеристикасы булган капитал булмаган корылмалар, төзелмәләренең (шул исәптән киосклар, навеслар һәм башка шундый корылмалар) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешенә зыян китермичә, алга таба жыю мөмкинлеге бирә торган корылмалар, төзелмәләр.

капиталь төзелеш объектлары - төзелеш эшләре төгәлләнмәгән бина, төзелеш, корылма, объектлар, капитал булмаган төзелешләреннән, корылмаларыннан һәм жир кишәрлегенең аерым уңайлыklarыннан (түшәү, өслеген каплау һәм башкалар);

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шөһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

индивидуаль торак төзелеше объекты - гражданның тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйләп көнүзәш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан торган һәм күчмәсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән, жир өсте катлары саны өчтән, биеккә егерме метрдан артмаган аерым бина.

жир кишәрлекләренең, капитал төзелеш объектларының хокук ияләре - миләкчеләр, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен, капитал төзелеш объектларын арендага алуучылар, аларның вәкаләтле затлары;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары –жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатыннан жир кишәрлекләре чикләреннән читтә биналар, төзелмәләр, корылмалар төзү тыелган минималь чигенүләр ; биналар, төзелешләр, корылмалар катларының чик саны яисә чик биеккә; тиешле территориаль зоналарга карата шөһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән, үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына, чикләнгән файдалану хокукы.

гавами тыңлаулар, жәмәгатьчелек белән фикер алышулар - законнарда билгеләнгән очрактарда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль

хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлекхалкының (жәмәгәтьчелек) хокукларын гамәлгә ашыру формасы.

капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлегенә иясенә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауга тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга хокук бирә торган документ;

жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга жир кишәрлегеннән, капитал төзелеш объектыннан тиешле территориаль зона өчен шартлыча рөхсәт ителгән урыннар арасынан файдалану төрен сайлау хокукын бирә торган документ;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капитал төзелеш объекты параметрларын, аның өлешләрен (биеклекләрен, катлар санын, майданын, күләмен)үзгәртү, шул исәптән капитал төзелеш объектына өстәмә төзү, үзгәртеп кору, киңәйтү, шулай ук бинаның ныклығын тәмин итә торган төзелеш конструкцияләрен алыштыру һәм (яки) торгызу, аерым элементларын мондый конструкцияләренә шундый ук яисә башка яхшырак булган конструкцияләренә элементлар күрсәткеләренә алмаштыру һәм (яисә) әлеге элементларны торгыздан тыш;

төзелеш - биналар, корылмалар төзү (шул исәптән сүтелә торган капитал төзелеш объектлары урынында)

территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар;

гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләнмәгән затлар даирәсенә тоткарлыксыз файдалана торган территорияләре (шул исәптән майданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар).

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә кереш нигезе, роле һәм составы

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Новопольский авыл жирлегә» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны җайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнә:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар белән (алар үз көченә кәргәнчә билгеләнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрдәге «Техник җайга салу турында» 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Новополюский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының җирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны җайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

-1 нче том Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

-2 нче том Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеш:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр «Новополюский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен җайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дөүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

3 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керә торган барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар, дөүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары өчен ачык булып торалар.

2. Зеленодольск муниципаль районының «Новополюский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәгечә тәэмин итәләр:

- җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә әлеге Кагыйдәләргә бастырып чыгару (халыкка җиткерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштыру юлы белән;

- Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләрне урнаштыру аша;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу мәсьәләләрендә катнаша торган органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеге тудыру юлы белән;

- физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчermәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару шартларын характерлый торган аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата аларның фрагментларын бирү юлы белән. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язмача рәсми мөрәжәгать буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

Кагыйдәләр, зуррак юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килми торган өлешендә, гамәли көчендә.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык

Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жавап тоталар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Зеленодольск муниципаль районы Уставы, «Новопольский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә билгеләнә.

2. Зеленодольск муниципаль районы (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарәсенә жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) раслау;

- муниципаль районны шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

- авыл жирлеген шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә (алга таба - муниципаль районның Башкарма комитеты районының) түбәндәгеләр керә:

- жирилдерден файдалану нем тезелеш алып бару кагыйделерен, территорияне планлаштыру документларын, шехер тезелешен проектлаунуң жирле нормативларын эзерлеу нем эзерлеуне оештыру турында карарлар кабул иту;

- территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шехер тезелеше кодексында нем башка федераль законнарда каралган очрактарда);

- муниципаль район территориясенде гамелге ашырыла торган шехер тезелеше эшченлеген тазмин итунең магълумат системасын алып бару;

- муниципаль ихтияжлар ечен муниципаль район чиклеренде жир кишерлеклерен резервлау нем кулландан алу;

- тезелешке рехсет биру (Россия Федерациясе Шехер тезелеше кодексында нем башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

- жир кишерлегеннен яисе капитал тезелеш объектыннан файдалануның шартлыча рехсет ителген терене рехсетлер биру;

- капитал тезелеш объектарын рехсет ителген тезелешнең , реконструкциялеунең иң чик параметрларыннан читке тайпылуга рехсет биру.

- муниципаль беремлек территориясенде урнашкан жир кишерлеклеренде индивидуаль торак тезелеше объектарын, бакча йортларын тезуне, реконструкциялеуне гамелге ашырганда хабарнамелер жиберу (Россия Федерациясе Шехер тезелеше кодексында нем башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

- жирилерне резервлау нем муниципаль ихтияжлар ечен жирлек чиклеренде жир кишерлеклерен тартып алу;

- жирлек чиклеренде муниципаль жир контролен гамелге ашыру.

4. «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль беремлегенең (алга таба - жирлекнең Башкарма комитеты) жирден файдалану нем тезелеш елкесенде жирле узидаре башкарма органы векалетлерене түбэндегелер кере:

- уз белдеге белен тезелген корылманы сүту турында йе рехсетсез корылманы сүту яисе аны гражданд законнарында каралган очрактарда билгеленген талеплерге туры китеру турында карар кабул иту, уз белдеге белен тезелген корылманы сүтуне яисе аны Россия Федерациясе Шехер тезелеше кодексында каралган очрактарда билгеленген талеплерге туры китеру.

7 статья. Жирден файдалану нем тезелеш алып бару кагыйделере проектын эзерлеу буенча комиссия

1. Жирден файдалану нем тезелеш алып бару кагыйделере проектын эзерлеу комиссиясе (алга таба-Комиссия) Кагыйделер проектын эзерлеуне оештыру, Кагыйделерге узгерешлер керту, муниципаль беремлек Башкарма комитеты житекчесе карары нигезенде Кагыйделерне гамелге ашыру максаты белен тезеле.

2. Комиссия уз эшченлеген елеге Кагыйделер, Комиссия турындагы нигезлеме, жирле узидаре органнарының башка норматив хокукый актлары нигезенде гамелге ашыра.

3. Комиссия векалетлерене түбэндегелер кере:

- елеге Кагыйделерне эзерлеуне оештыру;

- Кагыйделерге узгерешлер керту масьелелере буенча граждандарның нем юридик затларның текьдимнерен карау;

- Кагыйделер проекты буенча, жир кишерлегеннен яисе капитал тезелеш объектыннан файдалануның шартлыча рехсет ителген терене рехсет биру масьелелере буенча, капитал тезелеш объектарын рехсет ителген тезелешнең реконструкциялеунең иң чик параметрларыннан тайпылуга рехсет биру масьелелере буенча жемегатьчелек белен фикер алышулар нем гавами тыңлаулар оештыру нем уткеру;

- жәмәгәтчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрү;

- Комиссия турында нигезләмә белән үзенә йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган мизгелдән үз көченә керә һәм җирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле эшләрне гамәлгә ашыру өчен тәкъдим булып тора.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Җирле үзидарә органнарының җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча, әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукий актлары, әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Җир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рәхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләме һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган җир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минимал һәм (яисә) максимал үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланырга мөмкин, әлеге җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кеше гомеренә яисә сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына куркыныч янаган очрактан тыш.

4. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган җир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рәхсәт ителгән файдалану төрләреннән һәм иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәрдән һәм иң чик параметрларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый җир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануга тыю салынырга мөмкин.

5. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, рәхсәт ителгән куллану төрләре яки чик параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентына мондый объектларны туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территориаль зоналар

1. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен әзерләгәндә территориаль зоналар чикләре түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган җир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерүне;

- җирлекнең генераль планы, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрларын;

- барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге җирдән файдалануны;

- төрле категориядәге җирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләрне;

- катнаш җир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

- мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгечә билгеләнергә мөмкин:

- каршы юнәлештәге транспорт агымнарын аерып тора торган магистральләр, урамнар, юллар линияләренә;

кызыл сызыklar буенча;

җир кишәрлекләре чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләренә, шул исәптән федераль әһәмияттәге Мәскәү һәм Санкт-Петербург шәһәрләренең шәһәр эчендәге территорияләре чикләренә;

- табигый объектларның табигый чикләренә;

Башка чикләргә.

3. Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр җир кишәрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләре җир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган җир кишәрлегеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләр белән һәр территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында җир кишәрлекләренең хокукый режимы билгеләнә, шулай ук җир кишәрлекләре өстендә һәм җир астында булган барсына да бер үк һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- муниципаль берәмлекләренең территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территориаль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, махсус сакланылучы табигый территорияләрен, башка табигый объектларын саклау таләпләрен.

3. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре;

- җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рәхсәт ителгән дәрәжәдә тәмин итүнең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеш регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеш регламентының гамәли көче түбәндәге жир кишәрлекләренән кагылмый:

- Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган һәм мәдәни мирас объектларын карап тоту, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру режимнары турында карарлар кабул ителә торган һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яки) линия объектлары белән биләгән;

- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренән, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренән һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеш регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми

- урман фонды жирләре;

- өске сулар белән капланган жирләр;

- запас жирләр;

- махсус сакланыла торган табигать территорияләре жирләре өчен (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләренән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен.

8. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләренән файдалану федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләренән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләрен яки урман фонды жирләре составынан жир кишәрлекләрен яисә махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен файдалану урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланыла торган табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә, Махсус саклана торган табигый территория турында нигезләмә белән билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларының рәхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

11 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртібе

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

[окук иясе кадастр учеты органына рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү турында гариза, хокук билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген территориаль зонага кертү турында муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, тиешле территориаль зона турында белешмәләр күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булмаган очракта, кадастр исәбенә алу органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат элементәсе тәртібендә жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рәхсәт ителгән башка төргә караган рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре һәм әлегә Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төрөнә рәхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәли көчә кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының рәхсәт ителгән файдалануның бер төрөн үзгәртү турында карарлар, мондый файдалануның башка төрөнә үзгәртү турында, федераль законнар нигезендә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының файдалануның барлык башка төрләре әлегә территориаль зона өчен рәхсәт ителмәгән булып тора һәм әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рәхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капиталъ төзелеш объектларының рәхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү рәхсәт ителми.

12 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төрөнә рәхсәт бирү тәртібе

1. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат (алга таба – шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрөнә рәхсәт),

Комиссиягә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы гаризаны жиберә.

2. Комиссиягә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турында гариза кәргән кәннән соң, өч кән эчендә, мондый гаризаның күчәрмәсен шәһәр тәзелешә эшчәнлегә өлкәсендә вәкаләтлә Башкарма комитетның структур бүлекчәсенә жир кишәрлегеннән яисә капитал тәзелеш объектннан файдалануның күздә тотыла торган төренә техник регламентларга, шәһәр тәзелешә эшчәнлегә өлкәсендәгә законнар тәләпләренә һәм норматив хокукый актларга туры килү-килмәвә турында бәяләмә әзерләү өчен жиберелә. Бәяләмә гаризаның күчәрмәсен Комиссиядән алган кәннән соң бер ай эчендә әзерләнә һәм Комиссиягә жиберелә.

3. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы сорау Шәһәр тәзелешә кодексы, Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә үткәерелә торган гавами тыңлауларда, рәхсәт соратып алына торган чикләрендә жир кишәрлегә яисә капитал тәзелеш объект урнашкан территориаль зона тирәсендә яшәүчә гражданныр катнашында фикер алышынырга тиеш. Жир кишәрлеген яисә капитал тәзелеш объектн файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәрә йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар мондый тискәрә йогынты ясау куркынычы булган жир кишәрлекләре һәм капитал тәзелеш объектлары хокукына ия булучылар катнашында үткәерелә.

4. Комиссия жир кишәрлегә белән уртак чикләре булган жир кишәрлегенә ия булган, әлегә рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлегенә ия булучыларга шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлегеннән файдалану төренә рәхсәт бирү мәсьәләсә буенча, әлегә рәхсәт тәләп ителә торган жир кишәрлегә белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал тәзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлегә рәхсәт соратып алына торган капитал тәзелеш объектның бер өлешә булган биналарның хокук ияләренә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәр жиберә. Әлегә хәбәр кызыксынучы зат тарафыннан файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы гаризасы кәргән кәннән соң, ун кәннән дә соңга калмыйча, жиберелә.

5. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы сорау буенча гавами тыңлауларда катнашучылар, гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен, әлегә сорауга кагылышлы тәкъдимнәрен һәм күрсәтмәләрен Комиссиягә тапшырырга хокуклы.

6. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсә буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет»челтәрендәгә муниципаль район һәм (яки) жирлекнең рәсми сайтында урнаштырыла.

7. Гавами тыңлаулар үткәрү вакыты, муниципаль берәмлек халкына аларны үткәрү вакыты һәм урыны турында хәбәр иткән мизгелдән алып, гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган кәнгә кадәр, Зеленодольск муниципаль районы Советының «Новопольский авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

8. Комиссия, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы сорау буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, муниципаль районы Башкарма комитет бәяләмәсен исәпкә алып, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, тәкъдимнәр әзерләүне гәмәлгә ашыра һәм аларны Башкарма комитет Житәкчәсенә жиберә.

9. Әлегә статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты житәкчәсә мондый тәкъдимнәр кәргән кәннән алып өч кән эчендә мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә

яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль районның һәм (яисә) жирлекнең «Интернет» челтәрәндәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

10. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру белән бәйлә чыгымнарны, мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат түли.

11. Капиталь төзелеш объектынның жир кишәрлегеннән яисә объектыннан куллануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына, шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турындагы карар гавами тыңлаулар үткәргичә генә кабул ителә.

12. Физик яисә юридик зат шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

13 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләме шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән ким булган йә төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яисә башка характеристикалары булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренә хокукчылар, әгәр мондый кире кагылу рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, рөхсәт ителгән төзелешнең конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән, ун проценттан да артмаган, бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү максатларында кирәк булса, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы

2. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылу, катларның иң чик саны, биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның чик биекlege һәм капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә, федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә рөхсәт ителми.

3. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт алуда кызыксынучы зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт алу турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылу өчен рөхсәт бирү турындагы карар проекты, мондый рөхсәт бирү турында гариза килгән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм өлге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән тәртиптә жәмәгатьчелек фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиеш, өлге статьяның 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш.

5. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларының яки гавами тыңлауларның нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, комиссия капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланганнан соң унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерләүне гамәлгә ашыра һәм кабул ителгән карар сәбәпләрен күрсәтеп, аларны муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Күрсәтелгән рекомендацияләренә өлге 5 статьясындагы өлеше нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән жиде көн эчендә капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә җирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында җирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап Мондый корылма урнашкан җир кишәрлегенә карата, аны җимәргәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға, сүтелүгә яки билгеләнгән таләпләргә туры китерүгә рәхсәт бирелми, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча җирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кәргән җирле үзидарә органына мондый хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча үзбелдекле төзелеш билгеләре күренми йә рәхсәтсез төзелгән корылманы җимерү яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгваларны канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы суд карары законлы көченә кәргән булса, мондый очрақлар керми.

8. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзелешнең, реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү, яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға турындагы карарға суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хоуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Җирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

14 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, җир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программаларына, шәһәр төзелешен проектлау нормативларына, техник регламентларга, кагыйдәләр җыелмасы таләпләренә туры китереп; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата капитал төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру

документларын әзерләу, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, таләп ителми.

Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын әзерләу түбәндәге очрақларда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектын урнаштыруға бәйлә рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяждар өчен жир кишәрлекләрен мәжбүри алу кирәк булганда;

- кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк булганда;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре тәзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очрақта, жир кишәрлекләре тәзергә кирәк булганда;

- капитал төзелеш объектын урнаштыру гомуми чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлек территориясәндә планлаштырылса (мондый капитал төзелеш объектын дәүләт милкәндәге яисә муниципаль милкәтгә жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милкәтгә жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителмәсә);

- линияле объектны тәзү, реконструкцияләү планлаштырылса (линия объектын дәүләт яисә муниципаль милкәтгә жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милкәтгә жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителмәсә). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын тәзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын әзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин;

- 3. линияле объект булмаган һәм махсус сакланыла торган табигать территориясе чикләрендә яки урман фонды жирләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының эшләвен тәэмин итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектын урнаштыру планлаштырылса.

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырылса;

«Күпфатирлы йортларны һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын өлешле тәзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2004 елның 30 декабрәндәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төзелеш объектларын тәзү планлаштырылса.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территориаль зоналардан файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре һәм (яки) муниципаль районнарның территориаль планлаштыру схемалары, билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аның комплекслы һәм тотрыклы үсешә буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын әзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары, Зеленодольск муниципаль районы Уставы, «Новопольский авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге уставы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

15 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- территорияне планлаштыру проекты;

- территорияне ызанлау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын әзерләү планлаштыру структурасының элементларын билгеләү, гомуми файдаланудагы территорияләрнең

чикләрен , капитал төзелеш объектларын планлаштырыла торган урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территориянең планлаштырылган үсешенең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне ызанлау проектын әзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территорияль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең, жирлекнең, шәһәр округының генераль планы нигезендә функциональ зонаның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләрендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проектын әзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

- төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

- капитал төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмый торган төзелгән территорияләре өчен кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, шулай ук территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлегендә кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, моңа карата территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган очракта, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә китергән очракта гына.

5. Территорияне ызанлау проекты расланымга тиешле төп өлештән һәм әлегә проектны нигезләү материалларыннан тора.

6. Территорияне ызанлау проектларын әзерләү, территорияне планлаштыру документларын әзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне ызанлау проектын әзерләү максатларында әлегә территорияне планлаштыру проектын әзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижеләрен үтәү көненнән алып биш елдан да артык булман ел эчендә файдалану рәхсәт ителә.

7. Территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә чикләргә урнашу урынын, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең урынын билгеләү шәһәр төзелеше регламентлары һәм конкрет эшчәнлек төрләре өчен жир кишәрлекләргә бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр җыйелмалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне ызанлау проектын эшләү чикләрендә жир кишәрлеген яки жир кишәрлекләрен кадастр планында урнаштыруның расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләргә төзү күздә тотылган территориягә карата гамәлгә ашырылса, гамәлдә булу вакыты чыкмаса, жир кишәрлекләргә чикләре мондый проектта территорияне ызанлау урыны әлегә схемада каралган жир кишәрлекләргә чикләренә урнашу урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата әзерләнгән территорияне ызанлау проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасы элементлары яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә, аерым документ рәвешендә җәмәгать фикер

алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә, үзгәрүгә, кызыл линияләр барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәрүгә бәйлә рәвештә территорияне ызанлау проектын әзерләү очрагыннан тыш, мондый билгеләүләр, кызыл сызыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китергән очракта.

11. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, әзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгатьчелек белән алышулар яисә гавами тыңлаулар уңай яшәү шартлары өчен кеше хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренәң хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларга яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

- территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары, Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

- капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чикпараметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки ачык тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе «Новополюский авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлануы турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының жәмәгатьчелек белән фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашуын тәмин итә торган башка чараларны, кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләнүен дә кертәп, жәмәгатьчелек белән фикер алышуларның яки гавами тыңлауларның нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты яки аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек Башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проекттын әзерләү Комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

2. Кагыйдөлөр проекты буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның дөвамлылыгы, мондый проект басылып чыккан көннән алып, кимендә бер ай һәм иң күп дигәндә, өч ай тәшкил итә.

3. Кагыйдөләргә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итүгә бәйлә рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөләренә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, Кагыйдөләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар комплекслы үсеш алырга тиешле территория чикләрендә шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территорияль зона чикләрендә үткәрелә. Бу очракларда жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны үткәрү срогы бер айдан артык була алмый.

Кагыйдөләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми

Конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, һәм (яисә)капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары бер яисә берничә мәртәбә үзгәргән очракта, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән , ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыруның ун проценттан артыгы таләп ителми.

18 статья. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты жәмәгатьчелек белән фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышынырга тиеш. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган капитал төзелеш объектлары катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

- әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә;
- жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының (әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектларының) хокукына ия булучыларга;
- әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынучы затның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гаризасы кәргән көннән алып жиде эш көннәннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Жәмәгәтчәлек белән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны үткәрү срогы муниципаль берәмлек халкына аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән башлап жәмәгәтчәлек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек Уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгәтчәлек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат түли.

7. Жир кишәрлегеннән яки капитал төзелеш объектннан шартлы рәвештә файдалану рөхсәт ителгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә шәһәр төзелеш регламентына кертелгән очракта, рөхсәт ителгән шартлы рәвештә файдалану төренә рөхсәт бирүне сораган физик яисә юридик зат инициативасы буенча жәмәгәтчәлек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлауларны үткәргәннән соң, мондый затка файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар жәмәгәтчәлек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

19 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча жәмәгәтчәлек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар

1. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм әлегә бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгәтчәлек белән фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышынырга тиеш. Жәмәгәтчәлек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгәтчәлек белән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат түли.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) жирлектән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең, генераль планнарға яисә муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән, жирлек генераль планына, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасына туры килмәвә ;

1.1) Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, аэродром янындагы территориядә урнашкан күчәмсез милек объектларыннан файдалануның жирлек, шәһәр округы, авылара территорияләрен жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән чикләүләрен бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

2) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеш регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

3) шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориядән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләренең бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урынын тасвирлауга туры килмәвә;

4) территориянең махсус куллану шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләре куллануның аерым шартлары булган жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән чикләүләренең Күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булган күчәмсез милек объектларын шундый зоналар, территорияләр чикләренә тәңгәл килмәвә;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү.

б) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр түбәндәге очрақларда Комиссиягә жиберелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

2) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда ;

3) Зеленодольск муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына каршылык күрсәтә алган очрақларда ;

4) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлек территориясендә жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны җайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаган очрақларда, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хаки кимесә, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаса.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә

федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жириле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территорияль планлаштыру документларында каралган жирилек территорияләрендә урнаштыру мөмкинлегә тәмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жириле үзидарә органы күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне вәкаләтле затка жирибәрә.

3.2. Әлегә статьяның 3.1 өлешендә каралган очракта, вәкаләтле зат әлегә статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. Әлегә статьяның 2 өлешендәге һәм 3.1 өлешендә 3 - 5 пунктларында каралган очракларда жириләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының һәм (яисә) капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларының бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр үзгәртелгән очракта, ун проценттан да ким булмаган күләмдә жәмәгәтьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлегә статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең 4 өлешендә каралган бәяләмәсен әзерләү таләп ителми.

4. Комиссия жириләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдим кәргән көннән алып утыз көн эчендә жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәре булган бәяләмәне әзерли һәм бу бәяләмәне вәкаләтле затка жирибәрә.

4.1. Әлегә кагыйдәләренә аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект Комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Муниципаль районның Башкарма комитеты, Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләренә исәпкә алып, утыз көн эчендә жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында яисә әлегә Кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәренә кире кагу хақында карар кабул итә, кире кагуның сәбәпләрен күрсәтеп һәм мондый карарның күчәргән мөрәжәгать итүчеләргә жирибәрә.

6. Муниципаль районның башкарма комитеты, Россия Федерациясә Хөкүмәтә федераль башкарма хакимият органы вәкиленнән әлегә статьяның 2 өлешендәге 1.1 пункттында күрсәтелгән күрсәтмә кәргәннән соң, жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлегә статьяның 2 өлешендәге 1.1 пункттында күрсәтелгән күрсәтмәгә карата вәкаләтле зат тарафыннан суд тәртибендә шикаять белдереләргә мөмкин.

7. Жириле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә жириле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргән көннән алып, жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территорияль зонага карата, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен һәм капитал төзелеш

объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, мондый төзелешнең рөхсәт ителгән төре һәм мондый корылманың параметрлары рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларын, аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча җирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә җирле үзидарә органына яисә җирле үзидарә органына җибәрелгән очрактан тыш, капитал төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларын, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә алынган, үз белдеге белән төзелгән билгеләргә булмавы каралмый яисә судның үз белдеге белән корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керүе турында хәбәр җибәрелә

8. Әлеге статьяның 2 өлешендә 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләү, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен раслау өчен вәкаләтле дәүләт хакимиятенең башкарма органы яисә җирле үзидарә органы, вәкаләтле затка территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләрен, региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләрен җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чагылдыру турында таләпләрне, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләүне җибәрә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләпләр кәргән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар барлыкка килү турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында йә әлеге статьяның 2 өлешендә 3 - 5 пунктларында каралган нигезләренә ачыкланган көннән алып, җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен вәкаләтле зат җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне мондый таләп нигезендә төгәлләштерү юлы белән тәэмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау таләп ителми.

10. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен төгәлләштерү срогы, әлеге статьяның 9 өлешендә нигезендә территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләрен, региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләрен җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чагылдыру, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында, әлеге статьяның 8 өлешендә каралган, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында, территориядән файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яки гамәлдән чыгару турында мәгълүматларның хокукларын теркәү органыннан таләп кәргән көннән алып, йә әлеге статьяның 2 өлешендә 3 - 5 пунктларында каралган нигезләренә ачыклау көненнән алып, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен алты айдан артмаска тиеш.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелеш алып баруның башка мәсьәләләрен җайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турындагы мәгълүматларны Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрына керту

1. Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына территория зоналары чикләре турында белешмәләр керту кагыйдәләре 2015 елның 13 июлендәге "Күчемсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында" 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләренң чикләре урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алып.

Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында мәгълүматлары булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдә хаталар исәпкә алынмый.

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«НОВОПОЛЬСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ**

2 нче том

**ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ
ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ**

2022 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә:

Кереш

1. Составындагы текст өлеше:

1 нче том. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелешә регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,
Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛЕК

.....	1
II ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ.....	37
I БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы.....	37
1 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.....	37
2 статья. Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.....	39
3 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.....	40
III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗӨЛӨШӨ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.....	41
II БҮЛӨК. Шәһәр төзөлөшө регламентлары.....	41
4 статья. Шәһәр төзөлөшө регламенты составы.....	41
5 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзөлөшө регламентлары.....	43
5.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрлөрө.....	43
5.2. Индивидуаль торак төзөлөшө зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж1)	46
5.3. Аз катлы торак төзөлөшө зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж2).....	50
5.4. Урта катлы торак төзөлөшө зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Ж3).....	53
5.5. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзөлөшө регламенты.....	57
5.6. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (Т).....	62
5.7. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (И).....	63
5.8. IV-V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (ПЗ).....	65
5.9. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (СХ2).....	67
5.10. Авыл хужалыгы файдалануындагы зоналарның шәһәр төзөлөшө регламенты (СХ3).....	70
5.11. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзөлөшө регламенты (Р2).....	72
5.12. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзөлөшө регламенты (СН1).....	74
6 статья. Шәһәр төзөлөшө регламентларының гамәли көчө кагылмый торган жирләр.....	75
7 статья. Шәһәр төзөлөшө регламентлары билгеләнмәгән жирләр.....	75
III БҮЛӨК. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзөлөш объектларын куллануны чикләү.....	76
8 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзөлөш объектларыннан файдалануны чикләү.....	76
8.1. Гомуми нигезләмәләр.....	76
8.2. Су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары.....	78
8.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары.....	83
8.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары.....	85
8.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары.....	87
8.6. Жылылык челтәрләренең сак зоналары.....	88
8.7. Элемтә линияләренең сак зоналары.....	88
8.6. Сак зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар.....	88
8.7. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар- саклау зоналары.....	90
8.8. Юл буе полосалары.....	91
8.9. Махсус сакланылыла торган табигать территорияләренең сак зоналары.....	91
8.10. Файдалы казылмалар ятмалары.....	94
8.11. «Казан (Юдино) вертодромы төзөлөшөн чикләү зоналары.....	94
9 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзөлөш объектларын куллануны чикләү.....	94

10 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү 95

IV БҮЛЕК. Халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә тәэмин итү дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре 95

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

I БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы

1 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» өлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы билгеләнешләре - территориаль зона төре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры сурәтләнә.

Территориаль зоналарның чикләре өлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясындагы 1 нче томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Бер төрдәге билгеләнгән барлык территориаль зоналарга карата эш итә торган территория зоналарының һәр төре өчен өлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территория зонасы төренең индексы	Территория зонасы төренең аталышы
Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1)
Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)
Ж3	Урта катлы торак төзелеше зонасы (Ж3)
ОД	Күпфункцияле иҗтимагый-эшлекле зона (ОД)
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
ПЗ	IV-V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (ПЗ)
СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)
СХ3	Авыл хужалыгы куллану зонасы (СХ3)
Р2	Рекреация билгеләнешендәге зона (Р2)
СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1)

Өлеге Кагыйдәләр кысаларында, территория зонасы төрен билгеләү өчен аның атамасын яисә индексин куллану бертөрле булып тора.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм атамасы кулланыла. Билгеләнгән территориаль зонаның атамасы территориаль зона төре индексин , түгәрәк жәяләр эчендә, һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз эченә алган территория зонасы төре атамасыннан тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренең индексина туры килә. Өлеге Кагыйдәләр кысаларында территориаль зоналарга карата «территориаль зона индексы» һәм территориаль зона төре индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Исеме	Зоналар урнашу урыны
		.	.

1-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Новопольский п.
1-2	ОД	1-2 номерлы күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)	Новопольский п.
2-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Грузинский п.
3-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-1	Дубровка п.
3-2	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-2	Дубровка п.
3-3	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-3	Дубровка п.
3-4	ОД	3-4 номерлы күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)	Дубровка п.
3-5	И	3-5 номерлы инженерлык инфраструктурасы зонасы	Дубровка п.
4-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №4-1	Красницкий п.
5-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №5-1	Новочувашский п.
5-2	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №5-2	Новочувашский п.
6-1	ПЗ	IV-V класслы хәвәффелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (ПЗ) №6-1	Раифа п.
7-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №7-1	Үрнәк п.
7-2	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №7-2	Үрнәк п.
7-3	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №7-3	Үрнәк п.
7-4	Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2) №7-4	Үрнәк п.
7-5	Ж3	Уртача катлы торак төзелеше зонасы (Ж3) №7-5	Үрнәк п.
7-6	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона(ОД) №7-6	Үрнәк п.
7-7	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы(И) №7-7	Үрнәк п.
7-8	Р2	Рекреация билгеләнеше зонасы (Р2) №7-8	Үрнәк п.
7-9	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №7-9	Үрнәк п.
7-10	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №7-10	Үрнәк п.
8-1	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)№8-1	Новопольский авыл җирлеге
8-2	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №8-2	Новопольский авыл җирлеге
8-3	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы(И) №8-3	Новопольский авыл җирлеге
8-4	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы(СХ2) №8-4	Новопольский авыл җирлеге
8-5	СХ3	Авыл хужалыгы файдалануы зонасы (СХ3) №8-5	Новопольский авыл җирлеге
8-6	СХ3	Авыл хужалыгы файдалануы зонасы(СХ3) №8-6	Новопольский авыл җирлеге

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеленген территорияль зоналарның чикләре бер яисә аннан да күбрәк чик контурларыннан тора ала.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чик контурлары бер күпконтурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекс булган территорияль зоналарның чик контурлары, ләкин территорияль зоналарның төрле номерлары булган, бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләп һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге атамалар һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр

Индекс	Исеме
ЛО	Линияле объектларны урнаштыру өчен билгеленгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

Индекс	Исеме
УФ(ЛФ)	Урман фонды жирләре
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр
СХ	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яисә берничә территорияль зона чикләре буенча билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Новопольский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә өлгә Кагыйделәр материалларында күрсәтелмәгән.

2 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» өлгә Кагыйделәрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертәләр.

2. Бирелгән Томның 8 статьясенә 8.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, өлгә Кагыйдә кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленәләр: билгеленгән, билгеләнүгә планлаштырыла торган, якинча.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеленгән һәм билгеләнүгә планлаштырыла торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган якынча зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның якынча чикләре жирлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган генераль план карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасында махсус шартлары булган зоналарны билгеләүгә планлаштырыла торган территорияләргә зоналаштыру картасында чагылдыру мөһүмәти-белешмә характерына ия. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренә ия булчулар мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәли көчен суд тәртибендә дөгваларга хокуклы.

2. Күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган, характеристикалары жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларын куллану чикләренә туры килмәгән территорияләргә файдалануның махсус шартлары булган, тулысынча яки өлешчә билгеләнгән яки билгеләүгә планлаштырыла торган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектлары өлеге Кагыйдәләргә туры килми.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланыла торган табигать территорияләргә, мәдәни мирас объектлары территорияләргә, ачылган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләргә; тарихи жирлекләр территорияләргә чикләргә күрсәтелә ала.

3 статья. Территориаль зоналар чикләргә турында белешмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләргә урынының график тасвирламасы, өлеге чикләргә координаталары исемлегә, Күчәмсез мөлкәтнең бердәм дөүлөт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында күрсәтелгән территориаль зоналар чикләргә турында белешмәләр тора.

Россия Федерациясә Шөһәр төзелешә кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидәрә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләргә урынының текст тасвирламасын әзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проекты эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләргә урынының текст тасвирламасы әзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләргә турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территория зоналары чикләргә турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рәвешендә бирелә:

1) Россия Федерациясә Икътисады үсеш министрлығының 2018 елның 23 декабрәдәгә 650 номерлы боерыгы белән расланган, «Торак пунктларның, территориаль зоналарның, махсус сакланыла торган табигать территорияләргә, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләргә урнашу урынын график тасвирлауның формасы» нигезендә, өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең территориаль зоналары чикләргә турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ рәвешендә;

2) Бердәм дөүлөт күчәмсез милек реестрына территориаль зоналар чикләргә турында белешмәләр кертү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рәвешендә.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

II БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары

4 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә, жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган бар нәрсә кебек һәм аларны тәзү һәм киләчәктә капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

1) территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

3) функциональ зоналар һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

4) территория зоналары төрләрен;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланыла торган табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көчә шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көчә түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары булган объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләре, өскә сулар белән капланган жирләр, запас жирләр, махсус сакланыла торган табигать территорияләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш), авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләре, махсус алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен билгеләнмәгән.

6. Тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь күрсәткеләренә

һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль уңайлылык дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре өстәмә рәвештә күрсәтелә.

7. Шәһәр төзелеше регламентында билгеләнә торган җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәҗбүри булып тора. .

8. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләренә һәм файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рәхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр урынына рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрөн куллану рәхсәт ителми.

9. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән бер төрөн үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре, дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларына ия булучылар тарафыннан, өстәмә рәхсәттән башка һәм килешүләрсез мөстәкыйль сайлап алына.

11. Җир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төрөнә рәхсәт бирү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезендә, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

12. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көчә кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрөн, мондый файдалануның башка төрөнә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

13. Линиялә объектларны (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рәхсәт ителгән файдалануның рәхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рәхсәт ителә.

14. Җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 2020 елның 10 октябрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән файдалануның рәхсәт ителгән төрләре классификаторы (алга таба - Классификатор) нигезендә билгеләнә. Күрсәтелгән классификатор рәхсәт ителгән файдалану төрләре атамаларын, аларның кодларын (сан билгеләнешен) һәм җир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрә тасвирласын үз эченә ала. Җир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрөнәң текстлы исеме һәм аның коды (санлы билгеләнеше) бертөрле мәгънәгә ия булып тора.

Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентларында индекслар һәм рәхсәт ителгән куллану төрләре атамалары китерелә. Классификатор нигезендә рәхсәт ителгән куллану төрләре тасвирламасы.

15. Җир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданы;

2) катларның иң чик санын һәм биналарның, корылмаларның иң чик биеклеге;

3) жир кишәрлегенең бөтен майданына төзелеш бетергә мөмкин булган суммар майданы нисбәте буларак билгеләнә торган жир кишәрлеге чикләрендә төзелеш алып баруның максималь процентын ;

4) биналар, төзелмәләр, корылмалар төзү тыела торган биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләрен.

16. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре тарафыннан иң чик параметрларга карата таләпчән таләпләр каралмаган очракларда кулланыла.

17. Жир кишәрлегенең минималь күләменә (майданына) чикләүләр бер хокукка ия булган файдалануның бер төре булган ызандаш жир кишәрлекләренә кагылмый.

18. Бинаның иң чик катлары барлык өске катларны үз эченә ала, шул исәптән мансардны да кертеп, шулай ук цокольне, әгәр дә цоколь катының өслеге жирнең планлаштыру тамгасы дәрәжәсеннән 2 м. га кадәр югарырак булса.

18.1. Классификаторның 6.8 коды белән рәхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачталар) иң чик биеклегенә билгеләнергә тиеш түгел.

19. Жир кишәрлегендә төзелешнең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның майданын исәпкә ала, яссы корылмалар һәм капитал төзелеш объектларыннан яисә аларның жир кишәрлеге астындагы өлешләреннән тыш(объектның жир асты өлеше)

20. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бертөрле төрләре булган, әмма жир кишәрлекләренең иң чик(минималь һәм (яисә) максималь күләм һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары белән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү һәм шундый зурлыктар һәм параметрлар белән яраштырылган өстәмә зоналар билгеләнергә мөмкин.

21. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнергә мөмкин.

5 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеш регламентлары

Шәһәр төзелеш регламентлары территорияль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренең шәһәр төзелеш регламентының гамәли көче өлгә төрдәге барлык билгеләнгән территорияль зоналарга кагыла.

5.1. Рәхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның төп һәм шартлы рәхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рәхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы рәвештә рәхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шулай ук рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре

чикләрәннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рәхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеш регламентында әлеге төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр өчен рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре күрсәтелми

Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре; ярдәмче төрләр өчен капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнә торган төп яки шартлы рәхсәт ителгән төрләрнең кодлары:

Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре коды	Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре исеме	Ярдәмче төр билгеләнә торган төп һәм шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре кодлары	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
			катларның иң чик саны, корылманың иң чик биекlege	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.19	Печән чабу	1.8	0	билгеләнмәгән
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.8	0	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7-1.18; 2.1.1; 2.4-2.5; 2.7.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	3.5.2, 6.12	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көн күреш хезмәте күрсәтү	2.5; 2.6; 3.2.4	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.2	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	билгеләнмәгән

	мөйданчыклар			
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән

5.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Индивидуаль торак төзелеш зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән шәхси җир кишәрлекләре белән аерым тора торган торак йортлар;
- блокланган торак йортлары;
- аз катлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансардны да кертәп).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелгән мөмкин.

Җир кишәрлекләре булдырганда (шул исәптән, бүлешү яки бүлөп бирү юлы белән) 2.1, 2.2, 2.3 кодлы рәхсәт ителгән куллану төрләре белән җир кишәрлегенәң минималь киңлеге урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегенә төп биналарга, корылмаларга һәм төзелешләргә карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегенә - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м кыяк түбә очына кадәр.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 5 метр;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;
- торак бина төрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким булмаган;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- кишәрлекнең чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;
- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);
- торак бүлмәләренәң төрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында - 10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы мәйданчыктар торак һәм иҗтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр - 12 м;
- өлкән яштәге халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы мәйданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

2.1, 2.2, 2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләрнең максималь биеклегә -2.5 м, махсус килешү буенча 2.1.1 коды белән, ызандаш кишәрлекләр арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары урнашкан өлештә қояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман киртә карала.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегә	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималъ чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	50 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	60 %	5/3
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	10/билгеләнмәгән
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчықлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

	жир кишэрлеклөре (территориялөре)	н	эгэн	мэгэн	эн
12.0.1	Урам-юл челтөре	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
12.0.2	Территорияне төзеклөндөрү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрлөре					
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торақ төзелеше	мин. - 500 макс. - билгеләнмөгә н	4 кат (мансардн ы да кертеп)/20 м	75%	билгеләнмөг эн
2.7	Торақ төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмөгә н	1 кат/4.5 м	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.2.4	Тулай торақ	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.7	Дини куллану	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
4.1	Эш идарәсе	билгеләнмөгә н	билгеләнм эгэн	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
4.4	Кибетләр	билгеләнмөгә н	3 кат/билгел әнмөгән	билгелән мэгэн	билгеләнмөг эн
4.5	Банк һәм иминият	билгеләнмөгә	2	билгелән	билгеләнмөг

	эшчөнлеге	н	кат/билгел өнмөгөн	мөгөн	өн
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмөгөн	2 кат/билгел өнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгөн	3 кат/билгел өнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.9.1. 3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмөгөн	2 кат/10 м	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.9.1. 4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмөгөн	2 кат/10 м	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
6.8	Элемтә	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 300макс. - 1500	0/0	0 %	билгеләнмөгөн
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 600макс. - 1500	3 кат/18 м	50%	билгеләнмөгөн

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенң урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмөгөн параметрлар белән билгеләнде.

*0 (жир кишәрлегеннән шундый ук чигенүгә торак йорт төзелешен өчен билгеләнгән яки төзелгән жир кишәрлеге белән чиктәш жир кишәрлегенң ян чигеннән) 3 (башка очракларда).

Әлеге Томның II бүлегенң 5 статьясы, 5.1 пунктунда күрсәтелгән таблица нигезендә, sub 103103 жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелешен регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренң чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый миләктәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль миләктәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлеген булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка килсә;

- гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килсә һәм майданы жир кишәрлекләренң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеген булмаса.

5.3. Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)

Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) өлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж2 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- аз катлы торак йортларны (дүрт катка кадәр, мансардын да кертеп);
- блокланган торак йортларны;
- йорт янындагы жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортларны.

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә.

Жир кишәрлекләре булдырғанда (шул исәптән, бүләшү яки бүлеп бирү юлы белән) 2.1, 2.2, 2.3 кодлы рөхсәт ителгән куллану төрләре белән жир кишәрлегенә минималь киңлеге урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмашка тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегә төп биналарга, корылмаларга һәм төзелешләргә карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегә - 3,5 м яссы түбә башына, 4,5 м кыек түбә очына кадәр.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыklarны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт стенасына кадәр - ким ендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 3 метр;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина төрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким булмаган;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыklarны алырга кирәк:

- 2.3 коды өчен кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 3 метр ;

- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- торак бүлмәләренең төрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы мәйданчыklar торак һәм иҗтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;

- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгильләну өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен - 20 м;

- калдыklar өчен контейнерлы мәйданчыklar - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

2.1, 2.2, 2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләренең максималь биеклегә -2.5 м, махсус килешү буенча 2.1.1 коды белән,

ызандаш кишәрлекләр арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары урнашкан өлештә кояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман киртә карала.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - билгеләнмәгән	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	75%	билгеләнмәгән
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	60 %	5/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	10/билгеләнмәгән
3.8	Иҗтимагый идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	3 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыklar	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишөрлеклөре (территорияләре)	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000 макс. - билгеләнмөгән	3 кат/18 м	50 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишөрлеге)	мин. - 1000 макс. - билгеләнмөгән	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.5	Урта катлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - билгеләнмөгән	8кат/билге ләнмөгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.3	Көн күреш хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
4.1	Эш идарәсе	билгеләнмөгән	билгеләнм өгән	билгелән мөгән	билгеләнм өгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмөгән	2 кат/билгел	билгелән мөгән	билгеләнм өгән

			әнмәгән		
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгән	2 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	3 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 300 макс. - 1500	0/0	0 %	билгеләнмәгән
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 600 макс. - 1500	3 кат/18 м	50%	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлгә 5 статьясы, 5.1 пунктнда күрсәтелгән таблица нигезендә, sub 103103 жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шөһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләмнә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегенә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка килсә;

- гамәлдәге күчмәсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килсә һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләмнә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегенә булмаса.

5.4. Урта катлы торак төзелеш зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (ЖЗ)

Урта катлы торак төзелеш зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (ЖЗ) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ЖЗ индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Уртача катлы торак төзелеш зонасы түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- күпкатлы йортларның уртача катларында (мансардын да кертеп, 5 каттан 8 катка кадәр);

-Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торучы, төзелгән яисә кушып төзелгән объектлар, сәламәтлек саклау объектлары, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектлары, культ биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, гараж билгеләнешендәге объектлар, гражданныр яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектлар урнаштыру рәхсәт ителә.

Рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен катларның иң чик саны һәм һәм чик биеклегә 2.1.1, 2.5 код белән төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә.

Аз катлы күпфатирлы торак төзелеш өчен түбәндәге ераклыкларны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 5 метр;

-2-3 катлы торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м, 4 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзелмәләре);

- торак бүлмәләренең тәрәзәләре шул ук биналарның озын яклары һәм яннар арасында 10 м дан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;

- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;

- автомобиль кую өчен - 10 м;

- спорт белән шөгыйльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен - 20 м;

- калдыклар өчен контейнерлы майданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Рәхсәт ителгән куллану төрләре өчен киртәләренең максимал биеклегә 2.1.1 коды белән махсус килешү буенча, анда чиктәш кишәрлекләр арасындагы киртәләренең материалы һәм тибы, бакчалар биләп торган өлешендә, кояш яктылыгын үткәрүче челтәрсыман, кабул ителә.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегә	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы	мин. - 500	4 кат	75%	билгеләнм

	торак төзелеше	макс. - билгеләнмәгән	(мансардны да кертеп)/20 м		эгән
2.5	Урта катлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - билгеләнмәгән	8кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.4.2	Стационар медицина хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	10/билгеләнмәгән
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8	Иҗтимагый идарә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлегә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.1	Эш идарәсе	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	3 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнмәгән	2 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.2	Биналарда спорт белән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

	шөгильләнүне тәэмин итү		эгән	мәгән	эгән
5.1.3	Спорт белән шөгильләнү өчен мәйданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
2.6	Күп катлы торак йорт (биек төзелеш)	мин. - 500 макс. - билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.3	Базарлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгән	2 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	3 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенң урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткелләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскараруы мөгънөсө билгеләнмөгән параметрлар белән билгеләнде.

Әлеге Томның II бүлеге 5 статьясы, 5.1 пунктунда күрсәтелгән таблица нигезендә, sub 103103 жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрлөрә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрлөрә өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелешә регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәрә түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлегә хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрнә һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм мөйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлегә барлыкка килсә;

- гамәлдәге күчөмсөз милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлегә барлыкка килсә һәм мөйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегә булмаса.

5.5. Күпфункцияле ижтимагы-эшлеклә зоналарның (ОД) шәһәр төзелешә регламенты

Күпфункцияле ижтимагы-эшлеклә зоналарның (ОД) шәһәр төзелешә регламенты әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагы-эшлеклә зоналар мәдәния, сәүдә, сәламәтлек саклау, жә мөгәть туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүрөш билгеләнешендәге объектлар, эшқуарлык эшчәнлегә, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектлары, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрә, культ биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, эшлеклә, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәзмин итүгә бәйлә башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагы-эшлеклә зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капиталъ төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелешнәң торак йортлары, күпфатирлы йортлар, кунақханәләр, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертеләргә мөмкин.

Жир кишәрлекләрә булдырганда (шул исәптән, бүлешү яки бүлөп бирү юлы белән) 2.1, 2.2, 2.3 кодлы рөхсәт ителгән куллану төрләрә белән жир кишәрлегенәң минималь киңлегә урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаста тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрә өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегә төп биналарга, корылмаларга һәм төзелешләрә карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегә - 3,5 м ясы түбә башына, 4,5 м кыек түбә очына кадәр.

Биналар арасындагы минималь ераклык:

- мөктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләрә өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

- кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр стационары булган дөвалау учреждениеләрә өчен - 30 м;

- стационары һәм башка ижтимагы һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесә арасындагы ераклык кимендә 50 м;

Индивидуаль торак төзелешә өчен түбәндәге ераклыкларны алырга кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 5 метр;
  - кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;
  - торак бина тәрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
  - үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким булмаган;
  - үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.
- Блокланган, аз катлы һәм урта катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндөгә ераклыкны алырга кирәк:
- кишәрлекнең чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;
  - 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- торак бүлмәләренең тәрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуни файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндөгә ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;
- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белән шәгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлы майданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

2.1, 2.2, 2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләренең максималь биеклегенә -2.5 м, махсус килешү буенча 2.1.1 коды белән, ызандаш кишәрлекләр арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары урнашкан өлештә кояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман киртә карала.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минимал һәм (яки) максимал) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеген күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегенә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеген чикләреннән минималь чигенүләре, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәткә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән	билгелән

1	күрсөтү		эн	мөгөн	эгөн
3.1.2	Коммуналь хезмөтлөр күрсөтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.2.3	Элемтә хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.3	Көнкүреш хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.4.2	Стационар медицина хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	10/билгеләнмөгөн
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	10/билгеләнмөгөн
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7	Дини куллану	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлеге	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.1	Эш идарәсе	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.4	Кибетләр	билгеләнмөгөн	3 кат/билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмөгөн	2 кат/билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.6	Жәмөгать туклануы	билгеләнмөгөн	3 кат/билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.7	Кунакханә буенча хезмөте күрсөтү	билгеләнмөгөн	5кат/билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнмөгөн	билгеләнмөгөн	билгелән мөгөн	билгеләнмөгөн
4.9.1.	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмөгөн	2 кат/10 м	билгелән	билгеләнмөгөн

3				мэгэн	эгэн
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
5.1.2	Биналарда спорт белэн шөгыльлөнүне тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
5.1.3	Спорт белэн шөгыльлөнү өчен мейданчыклар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
9.3	Тарихи-мэдэни эшчэнлек	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
11.3	Гидротехник корылмалар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишөрлеклэре (территориялэре)	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
12.0.1	Урам-юл челтэре	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
12.0.2	Территорияне төзеклэндерү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
Шартлы рэвештэ рөхсөт ителгэн куллану төрлэре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. - 1000 макс. - билгелэнмэгэн	3 кат/15 м	50 %	5/3
2.1.1	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - билгелэнмэгэн	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	75%	билгелэнмэгэн
2.2	Шәкси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишөрлеге)	мин. - 1000 макс. - билгелэнмэгэн	3 кат/18 м	40 %	5/3
2.3	Блоклы торак төзелеше	мин. - 1000 макс. - билгелэнмэгэн	3 кат/18 м	60 %	5/3
2.5	Урта катлы торак төзелеше	мин. - 500 макс. - билгелэнмэгэн	8кат/билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгелэнмэгэн	1 кат/4.5 м	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
3.2.1	Социаль хезмөт күрсөтү йортлары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
3.4.3	Махсус билгелэнештөге медицина оешмалары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
3.9.1	Гидрометеорология өлкөсөндөгө һәм аның белэн чиктөш өлкөлөрдөгө эшчэнлекне тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн
4.2	Сөүдө объектлары (сөүдө үзөклөре, сөүдө-күңел ачу	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэнмэгэн

	үзөклөрө (комплекслар)				
4.3	Базарлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен җиһазландырылган майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.5	Су спорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.2	Пассажирларны ташу буенча хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.3	Гомуми кулланылыштагы транспорт тукталу урыннары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
8.0	Оборона һәм иминлек тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
8.3	Эчке тәртипне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«Җир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша җир кишәрлегенең урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлеге 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән җир кишәрлекләренең чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- җир кишәрлеге хосусый милектәге җир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге җирләрне һәм (яисә) җир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы җир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры

килэ торган жир кишэрлеген жирлектө формалаштыру мөмкинлеге булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишэрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишэрлеге барлыкка килсә;

- гамәлдәге күчөмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишэрлеге барлыкка килсә һәм мөйданы жир кишэрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишэрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмаса.

5.6. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т)

Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т) өлгегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән Т индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Транспорт инфраструктурасы зоналары транспорт инфраструктурасы объектларын, шул исәптән кешеләрне яки йөк ташу яисә матдәләр тапшыру өчен файдаланыла торган төрле юллар һәм корылмалар урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү өчен урнаштыру

Жир кишэрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре; жир кишэрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төре		Жир кишэрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишэрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегенә	Төзелешнең максимум процент	жир кишэрлегеннән минималь чигенүләре, м
Рөхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәткә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлеккә тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмәгән	2 кат/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.1.1	Тимер юллар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.1.2	Тимер юл буенча ташуларга хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.2	Пассажирларны ташу буенча хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.3	Гомуми кулланылыштагы транспорт тукталу урыннары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.3	Су транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне тәзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлегенә 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5.7. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләргә урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләреннән чик (минимал һәм (яки) максимал) күләм һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләреннән чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеген күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклеген	Төзелешнең максимум процент	жир кишәрлеген чикләреннән минимал чыгулар, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәт күрсәтүгә тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлеккә тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.7	Энергетика	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.5	Торба үткәргеч транспорт	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	3 кат/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искөрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Әлеге Томның II бүлгә 5 статьясы, 5.1 пунктнда күрсәтелгән таблица нигезендә, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5.8. IV-V класслы хәвефлеләктәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (ПЗ)

IV-V класслы хәвефлеләктәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (ПЗ) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән ПЗ индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Житештерү зонасы житештерү объектларын әйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биекlege	Төзелешнең максимум процент	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

3.1	Коммуналь хезмөтө күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмөтләр күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.1.2	Коммуналь хезмөтләр күрсөтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.2.3	Элемтә хезмөтө күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.3	Көнкүреш хезмөтө күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.1	Эш идарәсе	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмөгән	3 кат/билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмөгән	2 кат/билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмөгән	3 кат/билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.9	Эш урынындагы гаражлар	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмөгән	2 кат/10 м	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмөгән	2 кат/10 м	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.0	Житештерү эшчәнлеге	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.2	Авыр сәнәгать	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.3	Жиңел сәнәгать	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.6	Төзелеш сәнәгате	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән

6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.9	Складлар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.9.1	Склад мөйданчыклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	20 %	билгеләнмәгән
6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
1.13	Балыкчылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	10/билгеләнмәгән
7.3	Су транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлегә чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлегә 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5.9. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүенә бәйле башка максатлар эшчәнлеген тәмин итү өчен,

шулай ук аквакультура (балыкчылык), шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлегенең күләме, га	катлар саны / корылма биеклегенә	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлегеннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек *)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.5	Бакчачылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.7	Терлекчелек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.8	Терлекчелек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.9	Жәнлекчелек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.10	Кошчылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.11	Дуңгызчылык	макс. - 50	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.12	Умартачылык	макс.- 1	билгеләнмәгән	10 %	билгеләнмәгән
1.13	Балыкчылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.14	Авил хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.15	Авил хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.17	Питомниклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.18	Авил хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.19	Печән чабу	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.20	Авил хужалыгы хайваннарын көтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

			эн	мэгэн	эгэн
3.1.1.1	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.1.2	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ биналары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.9.1	Гидрометеорология өлкөсөндөгө нэм аның белэн чиктөш өлкөлөрдөгө эшчэнлекне тээмин итү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмөтө күрсэтү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.6	Жәмөгать туклануы	билгелэнмэгэн	2 кат/билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгелэнмэгэн	2 кат/10 м	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
6.9	Складлар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
6.9.1	Склад мөйданчыклары	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
6.12	Фөнни-житештерү эшчэнлеге	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
11.3	Гидротехник корылмалар	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишөрлеклөре (территориялөре)	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
12.0.1	Урам-юл челтөре	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
12.0.2	Территорияне төзөклөндөрү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
Шартлы рөвөштө рөхсөт ителгэн куллану төрлөре					
3.9.2	Фөнни тикшеренүлөр үткөрү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
3.9.3	Фөнни сынаулар үткөрү	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.4	Кибетлөр	билгелэнмэгэн	3 кат/билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
4.10	Күргөзмө-ярминкө эшчэнлеге	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
5.3	Ау нэм балык тоту	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн
6.8	Элемтө	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн	билгелэнмэгэн

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчечелек теплицалардан файдаланып.

«н.у.» шартлы кыскаруы мөгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлеге 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5.10. Авыл хужалыгы файдалануындагы зоналарның шәһәр төзелеш регламенты (СХЗ)

Авыл хужалыгы файдалануындагы зоналарның шәһәр төзелеш регламенты (СХЗ) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХЗ индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы куллану зоналары авыл хужалыгын алып бару, кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару, яшелчечелек өчен билгеләнгән.

Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; җир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Җир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	җир кишәрлегенең күләме, га	катлар саны / корылма биеклеге	төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләреннән минималь чигенүләре, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культураларын үстерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.3	Яшелчечелек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.4	Тонусны күтәрә торган дару, чәчәк культураларын үстерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.5	Бакчачылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.12	Умартачылык	макс.- 1	билгеләнмәгән	10 %	билгеләнмәгән

1.13	Балыкчылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 кат/18 м	40 %	5/3
1.17	Питомниклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.19	Печән чабу	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын кетү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре					
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Өлеге Томның II бүлеге 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проекткау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

5.11. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2)

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (P2) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән P2 индексы белән территориаль зоналарга кагыла.

Рекреация билгеләнешендәге зоналар яшел утыртмаларны саклау һәм яңадан житештерү, аларны халык ялын уздыру максатларында нәтижәле файдалануны тәмин итү өчен билгеләнгән. Шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, күлләр, өлеге зонага хезмәт күрсәтү белән бәйлә территорияләренә үз эченә керә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв м.	катлар саны / корылма биекlege	төзелешн ең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләре					
3.1.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.2	Табигий-танып-белү туризмы	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән

3.1	Коммуналь хезмөтө күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсөтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.6.3	Цирклар һәм жәнлекләр	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмөгән	2 кат/билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмөгән	2 кат/билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.2.1	Туристтик хезмәт күрсөтү	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
5.5	Гольф яки атлар йөрү өчен кырлар	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
6.8	Элемтә	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
9.2	Курорт эшчәнлегә	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
9.2.1	Санаторий эшчәнлегә	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән	билгеләнмөгән

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мөгънәсе билгеләнмөгән параметрлар белән билгеләнде.

Әлеге Томның II бүлеге 5 статьясы, 5.1 пункттыңда күрсәтелгән таблица нигезендә, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләрә рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләрә өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

5.12. Зиратлар урнаштыру зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (СН1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шөһәр төзелеш регламенты (СН1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СН1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары күмү урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарны урнаштыру бары тик күрсәтелгән зоналарны бүлеп биру юлы белән генә тәэмин ителергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда рәхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төрләрә; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән тәзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән тәзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Код	Исеме	жир кишәрлегә күләме, кв м.	катлар саны / корылма биеклегә	төзелешн ең максималъ проценты	жир кишәрлегә чикләреннән минималъ чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән куллануның төп төрләрә					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.3	Гомуми кулланылыштагы транспорт тукталу урыннары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгелән	билгелән

	(территорияләре)		ән	мәгән	әгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре					
билгеләнмәгән					

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Әлеге Томның II бүлгә 5 статьясы, 5.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә, җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

6 статья. Шөһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган җирләр

Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлеше нигезендә шөһәр төзелеше регламентлары җирләр өчен кагылмый:

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) сызыкча объектлар булган җир кишәрлекләре.

ТОП - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләре.

Шөһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә җирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Шөһәр төзелеше регламентларының гамәли көче яисә шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар, федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территория зонада рәхсәт ителгән файдалануның рәхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рәхсәт ителә.

7 статья. Шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләр

Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шөһәр төзелеше регламентлары түбәндәге җирләр өчен билгеләнми:

ЛФ - урман фонды җирләре.

ВО - өске сулар белән капланган җирләр.

СХ - авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составында авыл хужалыгы җирләре.

Шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шөһәр төзелеше

регламентлары билгеләнми торган жирләрде урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән куллануның бер төрен мондый куллануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Урман фонды жирләре составыннан жирләрне яки жир кишәрлекләрен куллану урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә федераль һәм региональ законнар нигезендә, урманчылыкның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрдән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә торак пунктлар чикләреннән читтә үскән күпеллек үсентеләр (бакчалар, виноградлыклар һәм башкалар) биләгән чөчүлекләр, печәнлекләр, кетүлекләр, ятмалар, жирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре өстенлеккә ия һәм махсус сакланылырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылыкны алып бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

Шөһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы жирләре СХ индексы белән билгеләнә торган авыл хужалыгы жирләре составына жирләрне тискәре йогынтыдан саклау функциясен башкара торган авыл хужалыгы юллары, урманны саклый торган утыртмалары, агач-куак үсемлекләре булган авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка жирләр кертеләргә мөмкин

III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү

8 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

8.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалануның чикләве билгеләнә, әгәр жир асты байлыклары, һава һәм су законнары турындагы законнарда башкасы каралмаган булса, алар жир өстендә һәм жир өслегендә булган барлык нәрсәгә кагыла һәм мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчмәс мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны чикли һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чикли яисә тыя.

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында билгеләнгән территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренәң тулы исемлеге.

3) Федераль закон нигезендә, жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү бары тик күләме һәм (яки) чикләре федераль закон таләпләре нигезендә рәсми рәвештә билгеләнгән территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә. Жирлекләренәң, шөһәр округларының жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән

территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясә законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- билгеләүгә планлаштырыла торган-зоналары, чикләре Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, ләкин законнар нигезендә билгеләнергә тиеш булган зоналар чикләре билгеләүнең беркетелгән күләмнәренә һәм бертөрле кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

- якинча зоналары - зоналары, чикләре Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, ләкин законнар нигезендә билгеләнергә тиеш булган зоналар чикләре билгеләүнең беркетелгән күләмнәренә һәм бертөрле кагыйдәләренә (критерийларына) ия; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик якинча үлчәмнәр билгеләнгән, мондый зоналар чикләрен билгеләгән очракта исәп-хисаплар һәм (яки) әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәжәсенә натураль үлчәүләрен уздыру юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәжбүри тәртиптә чагылдырыла.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук гамәлдәге объектларга карата территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылырга мөмкин, алар өчен федераль законнарда һәм Россия Федерациясенәң норматив хокукый актларында территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен билгеләүнең бер үк төрле кагыйдәләре билгеләнгән

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элемент линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылган очракта, әлеге чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен аерып алу, әлеге зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мөһлүмәт-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләүгә планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориянең махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентлашу чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре әлеге зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дөгъва белдерергә хокукы.

б) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган якинча зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якинча характерга ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясә суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның якинча чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә булмаган дип танылырга мөмкин.

Якинча булган зоналарга федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнмәгән предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларын саклауның икенче һәм

өченче пояслары зоналарының, су астында калу һәм су басу зоналарының, радиотехник объектны тапшыра торган чикләү зоналарының, территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның башка төрләрә керә, федераль законнар нигезендә зоналар күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табиғый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиеш

7) «Новопольский авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбәндәге төрләрә билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары;

- электр челтәрә хужалыгы объектларын саклау зоналары;

- газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;

- жылылык челтәрләренең сак зоналары;

- элемент линияләренең сак зоналары;

- сак зоналары һәм магистраль торба үткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар;

- предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары;

- юл буе полосалары;

- махсус сакланыла торган табиғат территорияләренең сак зоналары;

файдалы казылмалар ятмалары;

«Казан (Юдино) вертодромы төзелешен чикләү зоналары.

8.2. Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналарының төрләрә һәм күләмнәре «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналарына (алга таба - ССЗ) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) су алу җайланмаларының, барлык су үткөрү корылмаларының майданчыкларының һәм су үткөрү каналының территориясен үз эченә ала. Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган җир асты суларын кулланганда 30 м һәм җир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләрә, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ССЗның беренче поясыннан читтә урнашкан яқындагы көнкүреш яки җитештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының җирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән җиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясы (чикләүләр поясы) су чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Җир асты су чыганакларының санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәҗбүри килештерелгән очракта җитештерелә); файдаланылган суларны җир асты горизонтларына күчерү һәм каты калдыкларны җир асты катламнарына күчерү, җир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм

минераль ашламалар складларын, сәнәгать агымнары, шлам саклау складларын һәм жир асты суларының химик пычрану куркынычына бәйле башка объектларны урнаштыру. Санитар саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, су горизонтын пычратудан саклау буенча махсус чаралар үтөлгән очракта гына рәхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә түбәндәгеләр тыела: жир асты суларының микроблар пычрану куркынычына бәйле зиратларны, үлэт базларын, ассенизация басуларын, фильтрация басуларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агу химикатларын куллану; төп кулланылыштагы урманны кисү.

Санитария саклау зоналарының кайбер сулыклары өчен эшләнгән санитария саклау зоналары проектлары нигезендә урнаштырылды. Хужалык-эчәр сулар белән тәэмин итү өчен кулланыла торган башка су жыю скважиналары өчен, эшләнелгән проектлар булмау сәбәпле, санитар саклау зоналарының беренче поясы 50 м күләмендә санитар саклау зонасының беренче поясы билгеләнә. Киләчәктә һәрберсендә махсус режим урнаштырылачак һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлтелгән чаралар комплексы билгеләнәчәк II һәм III поясларның чикләре билгеләнергә тиеш.

Новопольский авыл жирлеге территориясендә һәм аның янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакаларының санитар саклау зоналарының күләмнәре турында белешмәләр

Су белән тәэмин итү чыганагы, урнашу урыны	ССЗ I поясы	ССЗ II поясы	ССЗ III поясы	Проект исеме
"Перспектива" ЖЧЖ 1 нче су жыю скважинасы, Дубровка т.п. 2,5 км төньяк-көнчыгыштарак	30 м	30 м	932 м	"Перспектива" ЖЧЖ жир асты су жыю зонасының (скважинасының) санитар саклау зоналары проекты, ТР, Зеленодольск районы, Дубровка т.п. 2,5 км төньяк-көнчыгыштарак 130/01-08-06/О проектының 22.03.2007 елгы "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә ярдәм итү үзәге" АКО санитар-эпидемиологик экспертиза протоколы.
"Перспектива" ЖЧЖ 2 нче су жыю скважинасы, Дубровка т.п. 2,5 км төньяк-көнчыгыштарак	15 м	30 м	659 м	"Перспектива" ЖЧЖ 2 нче скважина санитар саклау зонасы проекты, ТР, Зеленодольск районы, Дубровка т.п. төньяк-көнчыгыштарак 2,5 км. Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең санитар-эпидемиологик нәтижәсе

				№ 16.11.000.Т.001600.08 25.06.2008, 19.06.2008 № 609/01-08/А "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә ярдәм итү үзеге" коммерцияле булмаган автоном оешмасы.
"Ореховка-2" су алу жайланмасы	30 м (жирлек территори ясенә кагылмы й)	30 м (жирлек территори ясенә кагылмый)	су алу скважиналары ннан көнбатышка һәм көнчыгышка таба 800 м, төньякка 3300 м, 2100 м көнъякка таба.	"Зеленодольск муниципаль районының Ореховка авылы янындагы сулы горизонт өстеннән беренче булып жир асты суларының саклану дәрәжәсе турында" гидрогеологик нәтижә 2008 елда "ТР Геоүзеге" дәүләт унитар предприятиесе.
Дубровка т.п. "Яңа Ореховка" су алу жайланмасы	30 м	162 м	1143 м	"ТР ипотека агентлыгы" ААЖ су белән тәэмин итүнең жир асты чыганагы зоналары проекты, Дубровка т.п. урнашкан "Яңа Ореховка" Экопоселка территориясендә, Зеленодольск муниципаль районында ("Загородный клуб" коттедж поселогы) "Казаньгеология" фәнни- житештерү берләшмәсе" ЖЧЖ
"Ореховка-2" су алу жайланмасы	30 м	30 м	су алу скважиналары ннан көнбатышка һәм көнчыгышка таба 800 м, төньякка 3300 м, 2100 м көнъякка таба.	"Зеленодольск муниципаль районының Ореховка авылы янындагы сулы горизонт өстеннән беренче булып жир асты суларының саклану дәрәжәсе турында" гидрогеологик нәтижә 2008 елда "ТР Геоүзеге" дәүләт унитар предприятиесе.
"Осиновские инженерные сети" ААЖ су алу жайланмасы, балалар туберкулез диспансеры территориясе	1нче скважина - 30 м; 2 нче скважина - 30 м	1 нче скважина - эллипс 448x118 м; 2 нче скважина - 253x128 м	1 нче скважина - эллипс 1540x1358 м; 2 нче скважина - 1141x978 м	ТР, Зеленодольск районы, Октябрь п., Санаторная урамы адресы буенча урнашкан "Осиновские инженер челтәрләре" ААЖнең су жыю зонасын санитар саклау зоналарын нигезләү проекты

				Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенәң 16.20.01.000.Т.0021.09 номерлы санитар-эпидемиологик нәтижәсе 2009 елның 17 сентябрәнән, 33916 номерлы эксперт бәяләмәсе 2009 елның 2 сентябрәнән "Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге" ФДССУ тарафыннан бирелгән.
скв. № 1 Дубровка т.п.	30 м	33 м	234 м	Новопольский АЖ БК торак пунктларында эчә торган һәм хужалык - көнкүреш су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасы проекты Роспотребнадзорның ТР буенча идарәсенәң санитар-эпидемиологик нәтижәсе 6.20.01.000.Т.0013.12.17 номерлы, 05.12.2017; "Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге" ФБУЗ филиалының Зеленодольск, Югары Ослан, Кама Тамагы районнарында - №8455, №8456 22.11.2017елдан, №8458 23.11.2017елдан, №8464 27.11.2017елдан
скв. №1 Красницкий т.п.	30 м	31 м	171 м	
скв. №1 Үрнәк т.п.	30 м	30 м	201 м	
скв. № 1 Грузинскийн т.п.	30 м	40 м	280 м	
скв. №1 Новопольский т.п.	30 м	36 м	252 м	Роспотребнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсенәң санитар-эпидемиологик нәтижәсе № 16.20.01.000.Т.0006.06.17 ,15.06.2017 елдан; Зеленодольск, Югары Ослан, Кама Тамагы районнарында "Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге"

				ФБУЗ филиалының 8093 номерлы эксперт бәяләмәсе 05.05.2017елдан
скв. №1 Новочувашский т.п.	30 м	33 м	200 м	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Новочувашский авыл жирлегенең БК Новопольский т.п.эчә торган һәм хужалык - көнкүреш су белән тәэмин итү чыганагын санитар саклау зонасы проекты Роспотребнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең санитар-эпидемиологик нәтижәсе № 16.20.01.000.Т.0006.06.17 ,15.06.2017 елдан; Зеленодольск, Югары Ослан, Кама Тамагы районнарында "Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәге" ФБУЗ филиалының 8094 номерлы Эксперт бәяләмәсе 2017 елның 05 маеннан
«Васильево» су алу жайланмасы	кырый скважина лардан 50 м (мәйданы 580 х 350 м)	400 м су агымы буенча	2200 метрга ташкын буенча	"Зеленодольск-Водоканал" ДУП гамәлдәге су алу жайланмаларында жир асты суларының эксплуатация запасларын бәяләү", 2006 ел
скв. №1 Сафоново т.п.	30 м	48 м	300	ТР Зеленодольск муниципаль районында ТР ЗМР Әйшә авыл жирлеге БК Сафоново т.п.- эчә торган һәм хужалык - көнкүреш су белән тәэмин итү чыганагын (1 нче номерлы скважина(56)) санитар саклау зоналары проекты Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор

				идарәсенә санитар-эпидемиологик бәяләмәсе № 16.20.01.000.Т. 000002.02.18, 20.02.2018 ел; Зеленодольск, Югары Ослан, Кама Тамагы районнарында "Татарстан Республикасында Гигиена һәм эпидемиология үзәге" ФБУЗ филиалының № 8538 эксперт бәяләмәсе, 07.02.2018 ел,
--	--	--	--	---

8.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары

РФ Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлеккә гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклык зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе саклау полосалары урнаштырыла.

Күлләрнең су саклау зоналарының киңлегенә һәм аларның яр буе саклау полосасының киңлегенә тиешле яр буе линиясенән билгеләнә һәм 50 м тәшкил итә.

Яр буе саклау полосасының киңлегенә су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0°м, 3° авышу өчен 40 м һәм 3□ авышу өчен 50 м тәшкил итә.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә. Су объектларының яр буе полосасының киңлегенә 20 м тәшкил итә, каналларның яр буе полосасыннан, шулай ук елга һәм инешләрнең озынлыгы 10 км (5 м) тәшкил итә. Гражданның су объектына керү мөмкинлеген тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Шулай итеп, авыл жирлегенә территориясендә урнашкан күлләрнең су саклау зонасы һәм яр буе яклау полосасы - 50 м, яр буе полосасы - 20 м.

Су саклау зоналарыннан, яр буе саклау зоналарыннан һәм өске су объектларының яр буе полосаларыннан файдалану режимы

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су саклау зонасы	<p>Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - туфракның уңдырышлылыгын жайга салу максатларында агынты суларны куллану; - зиратларны, үләт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, токсинлы, агулы һәм зарарлы матдәләр, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру; - зарарлы организмнар белән көрөшү буенча авиация 	Россия Федерациясе Су кодексы

чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чаралары хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларыннан тыш), юллар буенча хәрәкәт итүдән, юлларда һәм махсус жиһазландырылган, каты өслекле урыннарда тукталышлардан кала;
- автомобильләргә ягулык салу станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын төзү һәм реконструкцияләү (моңа ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, шул исәптән аз үлчәмле суднолар, федераль иминлек хезмәте объектлары өчен базалар (корылмалар) урнашкан очраklar керми), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрен төзү һәм реконструкцияләү, транспорт чараларын юны гамәлгә ашыру;
- пестицидлар һәм агрохимикатлар саклау (диңгез портлары территорияләрендә яр бие саклау полосалары чикләреннән тыш махсус саклагычларда агрохимикатлар саклаудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;
- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;
- гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару Россия Федерациясенең 1992 елның 21 февралендәге "Жир асты байлыктары турында" 2395-1 номерлы Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә тау биләмәләренең һәм (яки) геологик биләмәләренең жир асты байлыктары турындагы РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә файдалы казылмаларның башка төрләрен эзләүне һәм чыгаруны гамәлгә ашыра торган жир асты байлыктарыннан файдаланучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла)

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәмин итә торган корылмалар белән су законына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарға ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектка, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә керту, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объекттын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

1) үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

2) агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын,

	<p>инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жиберү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;</p> <p>3) агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итүче локаль чистарту корылмалары;</p> <p>4) житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) өчен корылмалар һәм системалар.</p> <p>5) нефть һәм нефть продуктарының су объектларын һәм аларга яқын территорияләргә яклауны һәм әйләнә-тирә мохиткә башка тискәре йогынтыны тәэмин итә торган корылмалар</p> <p>Гражданның тарафыннан су саклау зоналары чикләрендә урнаштырылган һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган үз ихтыяжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территорияләренә карата аларның мондый корылмалары һәм (яисә) күрсәтелгән системаларга тоташтырылганга кадәр, пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар килеп керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.</p>	
<p>Яр бую саклау полосасы</p>	<p>Яр бую саклау полосалары чикләрендә су саклау зоналары өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> – жирләргә сөрү; – юдырыла торган грунтлар өемнәргә урнаштыру; – авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар булдыру. <p>Урында су саклау зоналары һәм яр бую саклау полосалары чикләрен махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү жир законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.</p>	
<p>Яр бую полосасы</p>	<p>Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектларының яр бую полосасыннан, шул исәптән һавәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын жәлеп итү өчен, файдаланырга хокуклы (механик транспорт чараларын кулланмыйча).</p> <p>Яр бую полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.</p>	<p>Россия Федерациясе Су кодексы</p> <p>Россия Федерациясе Жир кодексы</p>

8.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2009 елның 24 февралендәге 160

номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап сак зоналары жир кишәрлеге өслеге һәм һава киңлеге (электр тапшыруының һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән, алар кырыйдагы үткәргечләрдән электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша, аларның аерылгысыз торышы түбәндәге ераклыкта:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ - 10 м га кадәр;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Электр тапшыруының жир асты кабель линияләре буйлап сак зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге өслегенә бер өлеше (электр үткәргечләренең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнгән, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә..

Сак зоналарда электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди эшләргә гамәлгә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янғын чыгуга китерү тыела. Аерым алганда, түбәндәгеләр тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен кирәкле юл һәм подъездлар булдырмыйча, керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзәргә;

- чүплекләр урнаштырырга;

- удар механизмнар белән эшләү, авырлыгы 5 тоннадан артык булган авырлыкны ташлау, сыек һәм коррозия матдәләре һәм ягулык-майлау материаллары чыгару һәм түгү (жир асты кабель линияләренең сак зоналарында).

Электр челтәре хужалыгы объектларының саклык зоналарында 1000 Вольттан артык көчәнеше белән, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди саклагычларны, шул исәптән ягулык-майлау, материалларны саклау яки урнаштыру;

- балалар һәм спорт майданчыклары, стадионнар, базарлар, сәүдә нокталары, кыр станнары, мал-туар өчен зоналар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар кую урыннары урнаштыру, билгеләнгән тәртиптә рәхсәт ителгән эшләргә башкармаучы кешеләрнең күп жыелуы белән бәйлә теләсә нинди чаралар үткөрү (һава электр тапшыру линияләренең сак зоналарында);

- теләсә нинди саклагычларны, шул исәптән ягулык-майлау, материалларны саклау яки урнаштыру;

Сак зоналары чикләрендә челтәр оешмасының язмача рәхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә булган;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- юл өслегеннән гомуми биекlege 4,5 метрдан артык булган йөксез яисә йөк төялгән машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең сак зоналарында);

- 4 м дан артык биеклектәге авыл хужалыгы машиналарын һәм жиһазларны кулланып кыр авыл хужалыгы эшләрен башкару.

8.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

"Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге сак зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбаларның материалына карамастан мәңгелек туңлы грунтларда тышкы газүткәргеч трассалары буйлап-газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналар янындагы газны жайга салу пунктлары өчен сак зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар һәм сал йери торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар аша- су өслегеннән су төбенә кадәр газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә ;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре аша үтүче поселокара газүткәргечләр трассасы буенда-6 метр киңлектәге узу рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 м метр. Газүткәргечләрнең жир өсте кишәрлекләре өчен агачлардан торбаүткәргечкә кадәр ераклык газүткәргечне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның биеклегеннән дә ким булмаска тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең сак зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торақ-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзәргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләренә, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләрен, автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча, жиңмерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жиңмерүдән саклай торган яр ныгыту корылмаларын, су үткәру жайланмаларын, жир өстендәге һәм башка корылмаларны жиңмерергә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмеп куярга, юкка чыгарырга;

д) чүпләкләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен түгәргә;

е) сак зоналарын чикләргә һәм аларны томаларга, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтүне үткәргүгә һәм килгән зыяннарны бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) учак ягарга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;

з) 0,3 метрдан артык тирәнлектә авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнары белән баз казырга, жиңне казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйлөү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, элемтә, яктырту һәм телемеханика системаларын электр белән тәэмин итүне кабызу яки сүндерү;

к) жир өсте газүткәргечләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына чит предметларны ташларга, баскычларны терәп куярга, терәкләр бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстөкыйль рәвештә газ бүлү торган челтәрләргә тоташырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, һәм жир горизонтын бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә туфрак эшкөртү белән бәйлә булмаган эшләр, газ тарату челтәренең сак зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яки файдаланучылар тарафыннан, эшләр башланганчы кимендә 3 эш көне кала, эксплуатация оешмасына алдан язмача хәбәр итү шарты белән башкарыла. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкөртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатацияләү оешмасының язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.6. Жылылык челтәрләренең сак зоналары

Коммуналь жылылык челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 4 пункты (Россия Федерациясе Төзелеш Министрлыгының 17.08.1992 ел, № 197 боерыгы белән расланган) жылылык челтәрләрен салу трассалары буенда һәр якка кимендә 3 метр киңлектәге жир кишәрлекләре рәвешендәге сак зонасы урнаштырыла.

Өлеге челтәрләр карамагында булган предприятиеләрнең һәм оешмаларның язма ризалыгынан башка жылылык челтәрләренең сак зоналары территориясе чикләрендә түбәндәгеләрне ясау тыела: теләсә нинди биналар һәм корылмаларны төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яки жиңмерү, жир эшләре, грунт планировкасы, агач һәм куаклар утырту, монументаль клумбалар ясау, төяү-бушату эшләрен башкару, шулай ук грунт һәм юл өслекләрен бүлү белән бәйлә эшләр, аркылы чыгу юлларын һәм жылылык челтәрләре торбалары аша кичүләр ясау.

Жылылык челтәрләренең сак зоналарында жылылык челтәрләренең нормаль эшендә хокук бозулар, аларның зарарлануы, бәхетсез очраklar яки ремонтка комачаулаучы гамәлләр кылу рөхсәт ителми.

8.7 Элемтә линияләренең сак зоналары

Россия Федерациясе Элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 4 нче пункты нигезендә (РФ Хөкүмәтенең 09.06.1995 ел, №578 карары белән) элемтә линияләреннән төзелеш алып бару ярамый торган һәр якка 2 м күләмендә сак зоналары билгеләнә.

8.6. Сак зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар

Новополюский авыл жирлегенең көньяк чиге буйлап «Казан-Йошкар-Ола» магистраль газүткәргече уза. Магистраль торба үткәргечләр өчен минималь рөхсәт ителгән ара зоналары булдырыла. Минималь дистанцияләр авария хәлендә булган шартлау куркынычы дәрәжәсен исәпкә ала һәм торак пунктларның төренә, биналарның төренә, торба үткәргечләренең диаметрын исәпкә алып объектларның билгеләнүенә карап дифференциацияләнә, СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* нигезендә билгеләнә Магистраль торба үткәргечләре» (Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык буенча Федераль агентлыкның 25.12.2012 ел, №108/ДС боерыгы белән расланган) һәм Новополюский авыл жирлеге территориясе буенча уза торган магистраль торба үткәргеч өчен 100 м төшкил итә.

Торба үткәргечкә зыян китермәс өчен (аларны теләсә кайсы төрдә салганда) сак зоналары билгеләнә. Торба үткәргечнең сак зонасы күләме Магистраль торба үткәргечләренә саклау кагыйдәләре (Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары белән расланган) аның нигезендә жирлек аша узучы магистраль торба үткәргечләр өчен 25 м күләмендә сак зонасы

билгеләнә. Торба үткәргечләрнең сак зоналарына керә торган жир кишәрлекләре жирдән файдаланучылардан алынмый һәм алар белән, күрсәтелгән Кагыйдәләрне мәжбүри үтәп, авыл хужалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

Картографик материалларда күрсәтелгән торба үткәргечләрен трассировкасы якынча һәм проектлауның алдагы этапларында ачыкланырга тиеш.

Россия Дәүләт шәһәр техника күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нче карары белән расланган Магистраль торба үткәргечләрен саклау кагыйдәләре нигезендә, магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналарында түбәндәгеләр тыела:

- танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм сындырырга;

- кабельле элементнең көчәнеш пунктларының люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга, линия арматурасы төеннәрен, катод һәм дренаж саклау станцияләрен, линия һәм күзәтү коеларын һәм башка линия жайланмаларын ачарга, краннарны һәм ишекләрен ачарга һәм ябарга, элемент, энергия белән тәэмин итү һәм торбаүткәргечләрнең телемеханикаларын сүндерергә яисә кабызырга;

- чүплекләр ясарга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

- труба үткәргечләренә жиңмерүдән, ә янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - транспортлана торган продукцияне авария хәлендәге түгелүдән саклый торган яр бие ныгыту корылмаларын, суүткәргеч жайланмаларны, жир һәм башка корылмаларны жиңмерергә ;

- учак яндырырга һәм ачык яисә ябык ут чыганакаларын урнаштырырга;

- сак зоналарын киртәләп яисә үзгәртеп корырга, торба үткәргечен һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга яки алар тарафыннан вәкаләтле оешмаларга торба үткәргечләргә хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясарга, һәм объектларда килеп чыккан аварияләрен, һәлакәт нәтижәләрен бетерү эшләрен башкаруда комачауларга.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорт предприятиеләре белән килештермичә түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди төзелмәләр һәм корылмалар ясарга,

- агачлар һәм куаклар утыртырга, салам өеп куярга, атларны ачык һавада бәйләү өчен багана урнаштырырга, терлек асрарга, балык промысел участкалары бүлеп бирергә, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы житештерергә, малларны су эчертергә, бөке казырга һәм боз өзәрләргә;

- торба үткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр төзергә,

- автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга,

- бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;

- мелиоратив жир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзергә;

- ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен , грунт планировкасын һ.б.башкарырга;

- скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйлә геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга.

СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* нигезендә . Магистраль торбаүткәргечләр" һәм СП 284.1325800.2016 "Нефть һәм газ өчен промысел үткәргечләре. Эшләренә проектлау һәм житештерү кагыйдәләре» торбаүткәргечләргә кадәр минималь ераклыктагы зоналарда түбәндәгеләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак пунктлар;

- дача йортлары булган коллектив бакчаларны;

- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләрен;

- кошчылык фабрикаларын, теплица комбинатларын һәм хужалыкларын;

- файдалы казылмаларны эшкөртү карьерларын;

- автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык тукталышларны;

- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналарны (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- тимер юл станцияләрен; аэропортларны; елга портларын һәм пристаньнарны; гидро-, электростанцияләрне; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмаларын;
- су үткәргечләрнең чистарту корылмаларын һәм насос станцияләрен;
- 1000 м³ дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газ складларын; автомобильләргә ягулык салу станцияләрен һ.б.

8.7. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары

Агросәнәгать комплексы объектлары, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары, зиратлар урнашкан жиңлек территориясендә санитар-саклау зоналары билгеләнәргә тиеш.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-саклау зоналарының күләмнәре һәм чикләре билгеләнмәгән. Шуңа күрә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бу объектларның санитар-саклау зоналары чикләре күрсәтелмәгән.

Санитар-саклау зоналарының якинча күләмнәренә туры килгән күрсәтелгән объектларның якинча санитар-саклау зоналары чикләре, Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрәндәге 74 нче карары белән расланган «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар белән билгеләнгән, жиңлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керүче территориянең аерым шартлары (гамәлдәге нигезләмәсе) булган зоналар чикләре картасында күрсәтелде. Санитар-саклау зоналарының якинча чикләре мәгълүмати-белешмә характерда һәм гамәлдәге федераль законнар нигезендә әлегә чикләрдә урнашкан жиң кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү өлешендә юридик көчкә ия түгел.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-саклау зоналарының күләмнәре түбәндәгеләр:

- хәвефлеләге беренче класс булган объектлар - 1000 м;
- хәвефлеләге икенче класс булган объектлар - 500 м;
- хәвефлеләге өченче класс булган объектлар - 300 м;
- хәвефлеләгедүртенче класс булган объектлар - 100 м;
- хәвефлеләге бишенче класс булган объектлар - 50 м.

«Санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жиң кишәрлекләрен билгеләү һәм файдалану кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары нигезендә санитар-саклау зоналары, кеше яши торган тирәккә химик, физик, биологик йогынты чыганаclarы булган, контурлар артында санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яки) биологик йогынты объектлары формалашкан очракта, гамәлдәге, төзелешкә планлаштырылган, реконструкцияләнә торган капитал төзелеш объектларына (алга таба - объектлар) карата билгеләнә.

Санитар-саклау зоналары урнаштырылырга тиешле капитал төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасын, объект контурларыннан атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәләрен тикшеренүләр (үлчәүләр) үткәргә һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегә өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәткә (аның территориаль органнары) кирәкле документларны беркетеп, санитар-саклау зонасын билгеләү турында гариза тапшырырга тиеш.

Санитар-саклау зонасын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турындагы карарны түбәндәгеләр кабул итәләр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - санитария классификациясе нигезендә I һәм II класслы хәвефлелектәге объектларга карата, шулай ук санитария классификациясенә кертелмәгән объектларга карата;

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - санитария классификациясе нигезендә III - V класслы хәвефлелектәге объектларга карата.

Санитар-саклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү мондый зона турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрына кертелгән көннән билгеләнгән дип санала.

Санитар-саклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт ителми:

- торак төзелеше, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектлар, ачык типтагы спорт корылмалары, балаларның ялы оешмалары һәм аларны савыктыру оешмалары, рекреация билгеләнешендәге зоналар һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру;

- дару чараларын житештерү һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларын, азык-төлек чималының һәм азык-төлек продукциясенә күпләп сату складларын, эчәргә яраклы суны эзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалары комплексларын урнаштыру, азык-төлек продукциясе сыйфатында алга таба файдалану өчен билгеләнгән авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында жир кишәрлекләреннән файдалану, әгәр дә санитариясаклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яки) биологик йогынтысы мондый чаралар, чимал, су һәм продукциянең аларга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китерсә

8.8. Юл буе полосалары

Авил жирлеге территориясе буйлап гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге «А-295 Йошкар-Ола - Зеленодольск - «Волга» М-7 автомобиль юлы уза, аннан 75 м (ЗОУИТ 16.20.2.241) юл буе полосасы урнаштырылган.

Автомобиль юлларының юл буе полосаларынан файдалану режимы "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән.

Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын тезү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрен урнаштыру автомобиль юлы хужасы белән килештереп рөхсәт ителә.

8.9. Махсус сакланылыла торган табигать территорияләренең сак зоналары

Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгының Раифа участогы саклау зонасынан файдалану режимы Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгының саклау зонасы турындагы нигезләмә белән билгеләнә. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2002 елның 19 апрелендәге 217 номерлы карары белән расланган.

Табигать территорияләрен махсус саклау режимы

	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Рөхсәт ителгән файдалануны жайга сала торган норматив
--	------------	--------------------------------------	---

			документлар
	<p style="text-align: center;">ВКГПБ 3 Раифа участогының сак зонасы</p>	<p><i>Түбәндәгеләр тыела:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – сәнәгать һәм спорт аучылыгы; – кыргый хайваннарны ату яки тоту, тыюлык администрациясе, Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештереп, хайваннар санын җайга салудан яисә аулаудан тыш. – балык тоту (тыюлыкның сак зонасы чикләрендә даими рәвештә сак зонасы территориясендә яшәүче гражданныр өчен һәвәскәр балыкчылык йөртү рөхсәт ителә). – төп файдаланудагы урманны кисү (урманнарны карау кисүләр ВКГПБЗ администрациясе һәм Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештереп рөхсәт ителә); – сулык ярларында һәм ремиз кишәрлекләрендә урман һәм куакларны кисү; – көнкүреш, сәнәгать, авыл хужалыгы калдыклары, агынты сулар һәм башка матдәләр калдыклары белән саклау зонасы җирләрен деградацияләүгә, чүпләүгә һәм пычратуга китерә торган эшчәнлек; – табигый үсемлекләрдән торган майданнарны, болыннарны, сызгаларны һәм башка категорияләренә сөрү; – халыкның ял итү урыннарын, мото-һәм автотранспортны, туристлар лагерьларын һ.б.ны урнаштыру; – табигый кишәрлекләрдә чәчәкләр, гөмбәләр, җиләкләр һәм башка җиләк-җимеш җыю, аларны саклау зонасы территориясендә даими яшәүче гражданныр тарафыннан җыюдан тыш. – билгеләнгән хужалык һәм башка эшчәнлекнең барлык төрләре өчен җир кишәрлекләрен алу һәм бирү (житештерү билгеләнешендәге объектлар, торак, дача, гараж һ.б.), шәхси ярдәмче хужалык алып бару, бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару, шулай ук рекреацион билгеләнештәге объектлар урнаштыру өчен; – ВКГПБЗ администрациясе һәм Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештермичә юллар, торбаүткәргечләр һәм башка коммуникацияләр салу; – гражданнырга алар белән алыш-бирешләр нәтижәсендә элек бирелгән җир 	<p style="text-align: center;">Идел- Кама дәүләт табигый тыюлыгының сак зонасы турындагы нигезләмә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2002 елның 19 апрелендәге 217 номерлы карары белән расланган</p>

		<p>кишәрлекләре күләмнәрен үзгәртү (мирас, бүлөк, сату-алу һ.б.)</p> <p>– хужалык эшчәнлегенң табиғатъ комплексларына һәм тыюлык объектларына һәм сак зонасына тискәре йогынты ясарга мөмкин булган башка төрләре.</p> <p>ВКГПБЗ саклау зонасында хужалык эшләре, жирдән файдаланучылар тарафыннан ВКГПБЗ администрациясе һәм Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештереп кенә башкарыла.</p> <p>Күрсәтелгән торак пунктларда торакны һәм житештерү корылмаларын реконструкцияләү ВКГПБЗ администрациясе һәм Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән килештереп кенә гамәлгә ашырыла.</p> <p>Идел-Кама дәүләт табиғый тыюлыгы сак зонасы чикләрендә, тыюлык администрациясе, ТР Урман хужалыгы министрлыгы һәм жирдән файдаланучылар белән килештереп, фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-житештерү эшләре (хайваннар санын көйләү һәм биотехник чаралар) башкарылырга мөмкин.</p> <p>Тыюлыкның саклау зонасы чикләрендә саклау зонасы территориясендә даими яшәүче гражданныр өчен һәвәскәр балыкчылык, гөмбәләр, жыләкләр һәм башка жыләк-жимешләр жыю рөхсәт ителә.</p>	
2	Зур Идел-Кама биосфера резерват	<p><u>Буфер зонасы:</u></p> <p>РФ Су кодексының 65 статьясы нигезендә территория режимы</p> <p><u>Түбәндөгеләр тыела:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> –корткычларга һәм үсемлек авыруларына каршы химик чаралар куллану; –терлекчелек комплексларын урнаштыру, сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын жыю һәм күмү урыннарын урнаштыру; –төп кулланыштагыларга кисү үткөрү. <p>Түбәндөгеләр рөхсәт ителгән:</p> <ul style="list-style-type: none"> –су объектларын саклауны тәэмин итә торган урман хужалыгы чараларын уздыру; –су белән тәэмин итү объектларын урнаштыру, рекреация, балык һәм ау хужалыгы объектларын урнаштыру өчен кишәрлекләр бирү <p><u>Күчеш зонасы:</u> федераль һәм республика әһәмиятендәге законнар һәм норматив документлар таләпләре нигезендә хужалык</p>	ТР Экология һәм табиғый байлыклар министрлыгының 2576/10 номерлы хаты, 17.06.08

8.10. Файдалы казылмалар ятмалары

Карала торган территория чикләрендә жир асты суларының ятмалары урнашкан (табигать ресурсларының торышы һәм Татарстан Республикасының әйләнә-тирә мохитен саклау турындагы Дәүләт доклады мәгълүматлары буенча 2019 елда):

- Зеленодольск (Көнбатыш каен участогы);
- Көньяк Раифа;
- Дубровское;
- Новотуринское;
- Сафоновское.

“Жир асты байлыklары турында” 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 8 статьясы нигезендә жир асты байлыklарының аерым участокларыннан файдалану милли куркынычсызлыкны һәм әйләнә-тирә мохитне саклауны тәмин итү максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Торак пунктлар, шәһәр яны зоналары, сәнәгать, транспорт һәм элемтә объектлары территорияләрендә жир асты байлыklарыннан файдалану, әгәр бу файдалану кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудырырга, хужалык объектларына яисә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин булса, өлешчә яисә тулысынча тыелырга мөмкин.

«Жир асты байлыklары турында» Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын тәзү, шулай ук жир асты корылмалары урнашкан урыннарда жир асты байлыklарының дәүләт фонды яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рөхсәте белән бары тик файдалы казылмалар алу мөмкинлеген тәмин итү яисә төзелешнең икътисадый максатка ярашлы булуын дәлилләү шарты белән генә рөхсәт ителә.

Файдалы казылма ятмаларының майданнарын үз белдекләре белән тәзү башкарылган чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны сүтү чыгымнарын кире кайтармыйча туктатыла

8.11. «Казан (Юдино) вертодромы төзелешен чикләү зоналары

«Казан (Юдино) вертодромының сынау очышлары зонасында төзелешне чикләү схемасы материаллары нигезендә «Казан вертолет заводы» ГАЖ («Казан Гипрониавиапром» ЯАЖ, 2015) һәм Федераль һава транспорты агентлыгының Идел бие территориаль идарәсе тарафыннан теркәлгән «Казан (Юдино) вертодромы районында очышлар житештерү инструкциясе белән жирлек территориясе «Казан (Юдино) вертодромы чикләүләренең түбәндәге зоналарында күрсәтелә:

– һава коридоры: тавышны киметү чаралары булган төзелеш зонасы; төзелешнең биеклегенә аэродром дәрәжәсеннән 50 метрдан артмаска тиеш (абс.отм.Н=215,27 м);

– очышлардан ирекле зона: төзелешнең биеклегенә аэродром дәрәжәсеннән 50 метрдан артмаска тиеш (абс.отм.Н=215,27 м);

Әлеге зоналарда төзелеш «Казан вертолет заводы» ГАЖнең «Казан (Юдино) вертодромы милекчесе белән килештерелергә тиеш.

«Казан (Юдино) вертодромының вертодром яны территориясе гамәлдәге законнарда билгеләнгән төр типтә хәзерге вакытка билгеләнмәгән.

9 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыklарының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 25.06.2002 ел, № 73-ФЗ, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 01.04.2005 ел, № 60-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдени мирас объектларын саклау зоналары мәдени мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

Сак зоналары чикләре мәдени мирас объектларын сак зоналары проекты белән билгеләнә, ул күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдени мирас объектларының проектлаштырыла торган зоналары һәм территорияләре чикләре тасвирламасын, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган текст рәвешендәге һәм карта (схема) рәвешендәге документациядән гыйбарәт.

Сак зоналары проектларын эшләү, сак зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдени мирас объектларын (тарихи һәм мәдени ядкарьләрен) сак зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрендәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдени мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

Муниципаль берәмлек территориясендә ачыкланган мәдени мирас объектлары юк.

10 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Федераль законнар нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары махсус сакланылыла торган табигать территорияләре жирләре өчен билгеләнми. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану (махсус сакланыла торган табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) махсус сакланыла торган табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә махсус сакланыла торган табигать территориясе турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

Махсус сакланыла торган табигать территориясе составына кертелгән торак пункт территориясендә жир кишәрлекләреннән файдалану әлеге махсус сакланыла торган табигый территорияне махсус саклау режимын исәпкә алып башкарылырга тиеш. Мондый торак пункт территориясенә карата шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнар һәм «Махсус сакланыла торган табигать территорияләре турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 30 декабрендәге 505-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

«Новополюский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә табигать һәйкәлләре юк.

IV БҮЛЕК. Халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә тәэмин итү дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә өлгә Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.